SAMARANGSCH ADVERTENTIE-BLAD.

A°. 1858. Vrijdag 24 September. N°. 39.

ADVERTENTIE-BLAD.	Prijs per Jaar voor *Samarang* *f* 12.—
	„ „ „ buiten *Samarang* „ 14.—
CHINEESCH BIJBLAD.	„ „ „ voor *Samarang* „ 8.—
	„ „ „ buiten *Samarang* „ 10.—

Dit Advertentie-Blad wordt iederen* WREIJDAG *uitgegeven.

De prijs der Advertentiën, is van *een* tot *tien* woorden *een gulden;* verder, voor iedere *vijf* woorden *zestig duiten* of ½ *recepis,* behalve het zegelregt voor den Lande.

BIJ DIT BLAD BEHOORT EEN VOEGSEL.

OFFICIEEL GEDEELTE.

IN NAAM DES KONINGS!

De Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië,

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen,* Salut! *doet te weten:

Dat Hij, in overweging genomen hebbende de wenschelijkheid tot daarstelling van bepalingen op het gebruik van de wegen der 1ste klasse in de residentie Batavia en in de afdeeling Buitenzorg, voor voertuigen en draagvee.

Lettende op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van het reglement op het beleid der regering.

Heeft goedgevonden en verstaan:

Te arresteren het volgende

REGLEMENT *op het gebruik van de wegen der 1ste klasse, in de residentie* Batavia *en in de afdeeling* Buitenzorg, *voor voertuigen en draagvee.*

Art. 1. Alleen voertuigen met *spaak* of *gewone* wagenwielen worden op deze wegen toegelaten.

De velgen der wielen van voertuigen bestemd:

a. voor den overvoer van producten en goederen mogen niet smaller dan *zes,* en niet breeder dan *acht* Ned. duimen;

b. voor den overvoer van reizigers of personen mogen niet smaller dan *vier,* en niet breeder dan *acht* Ned. duimen; en moeten voorzien zijn van ijzeren banden van gelijke breedte als de velgen, plat omgelegd, zonder uitsteen de bout- of spijkerkoppen.

Art. 2. Voertuigen met *twee* en *vier* wielen mogen *niet* met een grooter gewigt dan respectievelijk 1200 en 2400 halve Nederlandsche ponden beladen worden.

Deze bepaling, noch die omtrent de breedte der velgen der wielen, heeft eenige betrekkingen op het geschut en ander oorlogsmaterieel. Van dezelve kan buitendien voor elk bijzonder geval door de betrokkene hoofden van gewestelijk bestuur vrijstelling worden verleend, zoodra het geldt de overvoer van zware niet meerdere vrachtvoertuigen te verdeelen goederen.

Art. 3. De voerders moeten van de geheele begrinte breedte van den weg gebruik maken, en zooveel doenlijk zorg dragen, dat de voertuigen niet steeds hetzelfde spoor volgen. Bij het ontmoeten van elkander te gemoet komende voertuigen wordt immer links uitgehaald; bij het voorbij rijden haalt de voorste links en hij die voorbij rijdt, regts uit.

Art. 4. Behoudens het bepaalde bij art. 9 van *het reglement omtrent het houden en gebruiken* van paarden en rijtuigen op *Java* en *Madura,* (staatsblad 1853 no. 100), zijn ook de vrachtvoertuigen verpligt tot het bij zich voeren van eene vlammende flambouw, of wel eene ontstokene lantaarn aangebragt voor aan het voertuig.

Art. 5. Het is aan de voerders van vrachtvoertuigen, en trekvee, verboden, om de verspanningloodsen der paardenpoststations te bezigen tot het doen stilstaan der voertuigen, en uitrusten van vee. — In het geval dat de verspanningloodsen gebezigd worden tot verspanning van rijtuigen, dan volgen de vrachtvoertuigen en het vee den weg om de loods heen gelegd.

Art. 6. Behoudens het bepaalde bij art. 7 moeten de vrachtvoertuigen, benevens het draagvee, van de eene naar de volgende plaats in éens doorgaan; zij mogen niet ophouden dan op de pleisterplaatsen.

Deze pleisterplaatsen worden voor elken weg in het bijzonder door de hoofden van het betrokken gewest bepaalt en ter kennisse gebragt van de gemeente.

Art. 7. Wanneer de voerders door het een of ander beletsel genootzaakt worden tusschen de pleisterplaatsen en buiten de verspanningloodsen stil te houden, moeten zij het begrinte gedeelte van den weg onverwijld verlaten, en op zijde van den weg wachten, tot dat zij weder in staat zijn de reis te vervolgen.

Art. 8. Steenen, gras of vuilnis mogen niet op den grooten weg worden gebragt.

Art. 9. Voor het stutten der vrachtvoertuigen moeten bij elk derzelve houten keggen aanwezig zijn.

Art. 10. De overtredingen van de bij dit reglement gemaakte bepalingen worden gestraft met eene geldboete, niet te bovengaande vijf-en-twintig gulden, of met gevangenis van ten hoogste acht dagen.

Art. 11. Door het bepaalde bij dit reglement komen te vervallen en worden buiten werking gesteld alle daarmede in strijd zijnde bepalingen, en meer in het bijzonder die vervat in art. 1 der resolutie dd. 16 April 1831 no. 23 (staatsblad 1843 No. 20.

Art. 12. Door wegen der 1ste klasse worden verstaan die omschreven bij staatsblad 1856 no. 6 of nader als zoodanig daarbij optenemen.

En opdat niemand hiervan onwetendheid, voorwende zal deze in het staatsblad van *Nelandsch-Indie* geplaatst en, voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer te hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te *Buitenzorg,* den 13den September 1858.

Chs. F. PAHUD.

De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

(*Staatsblad* No. 107.)

Door Zijne Majesteit den Koning is aan den heer *M. Veit,* gepensioneerd ambtenaar, wonende te Batavia, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der *St. Helena*-medaille, hem door Zijne Majesteit den Keizer der Franschen geschonken.

Bij resolutie van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien van 28 Junij 1858, lett. A, no. 2, is de heer *T. A. F. van der Valk,* gesteld ter beschikking van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië, om te worden gegeplaatst als tweeden onderwijzer aan de kweekschool van inlandsche onderwijzers te Soeracarta.

Door Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal zijn de volgende beschikkingen genomen:

CIVIEL-DEPARTEMENT.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst met behoud van regt op pensioen, de hoofdonderwijzer op wachtgeld *H. L. Rademaker.*

Op zijn vervoek, eervol, uit 's lands dienst, de controleur der tweede klasse bij de landelijke inkomsten en cultures *H. H. Haase.*

Eervol, uit 's lands dienst, de opziener bij de houtstapelplaats te Padang (Sumatra's-Westkust) *J. Koopmans.*

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dients, de gewezen klerk bij het postkantoor te Soerabaija, *J. C. Heldernisse.*

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens zickte, aan het lid van de wees- en boedelkamer te Samarang *P. P. van Epen.*

BENOEMD:

Tot lid bij de wees- en boedelkamer te Samarang, de ambtenaar in het genot van onderstand *Ch. de Chauvigny de Blot,* vroeger assistent-resident voor de comptabiliteit, tevens super-intendendt van het vendu-departement te Samarang.

Tot buitengewoon tweeden commies bij de directie van financien, Mr. *F. van Olden,* thans bij die directie werkzaam.

Tot commies op het residentiekantoor te Menado, de klerk op het residentiekantoor te Probolingo, tevens griffier bij den landraad aldaar *J. de Willigen.*

Op het Residentie-kantoor te Batavia.

Tot eerste commies, de tweede commies op dat kantoor, *J. Faes.*

Tot tweeden commies, de klerk op het kantoor van den assistentresident van het westerkwartier der ommelanden van Batavia *J. E. W. Ritter.*

SCHUTTERIJEN, ENZ.

Bij het Detachement Pradjoerits te Rembang.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, wegens ziekte, de tweede luitenant commandant radhen *Joedo Atmodjo.*

BENOEMD:

Tot tweeden luitenant, commandant, radhen mas *Aboebakar* genaamd *Tjondrowinoto.*

MILITAIR DEPARTEMENT.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de majoor der infanterie *J. Schneider.*

GEPLAATST.

Bij de geneeskundige dienst ter Sumatra's Westkust, de officier van gezondheid der derde klasse *H. D. Roskes.*

Bij het groot militair hospitaal te Weltevreden, de apotheker der derde klasse *J. van Gorkom;* beiden onlangs uit Nederland aangekomen en te Batavia ter beschikking.

OVERGEPLAATST:

Bij het 13de bataillon infanterie, de luitenant-kolonel van dat wapen *K. F. van Steijn van Hensbroek,* benoemd waarnemend plaatselijk commandant te Batavia.

Bij het garnizoens-bataillon op Celebes, de majoor *W. A. C. Ardesch,* van het 1ste bataillon infanterie.

OPGEDRAGEN:

De waarneming der betrekking van plaatselijken commandant te Batavia, aan den luitenant-kolonel der infanterie *C. Meijer,* van het 14de bataillon.

BEKENDMAKING.

Met referte tot de Advertentie voorkomende in de Javasche Courant van den 15den dezer No. 74, maakt de Resident van *Samarang* bij deze bekend, dat op Donderdag den 7den October 1858, des morgens ten 10 ure, ter zijner Secretarie, eene heruitbesteding bij afslag zal worden gehouden, voor de levering van Voeding, Mondbehoeften en Chinesche Doodkisten, ten behoeve van het Chinesche Hospitaal te *Petjerongan,* gedurende het jaar 1859.

De Resident van Samarang,
Mr. D. C. A. Graaf VAN HOGENDORP.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

Aangeslagen Vendutiën.

Op MAANDAG den 27sten SEPTEMBER 1858.
Voor het Commissie-huis van *Andreas, Schallig & Co.*
Op DINGSDAG den 28sten SEPTEMBER 1858.
Voor het Commissie-huis van *Soesman & Co.*
Op WOENSDAG den 29sten SEPTEMBER 1858.
Voor het Vendu-locaal van *F. A. Pringiers.*
Op DONDERDAG den 30sten SEPTEMBER 1858.
Voor het Woonhuis van den Luit. *H. G. F. van Zee.*
Op VRIJDAG en ZATURDAC den 1sten en 2den OCTOBER 1858.
Bij den Pachter der Pandjeshuizen.

MENGELWERK EN BIJDRAGEN.

DE OOSTENRIJKSCHE GEVANGENISSEN IN ITALIË.

DOOR FÉLICE ORSINI.

(Vervolg.)

Dit denkbeeld alleen maakte mij het leven dierbaar. Somtijds twijfelde ik aan de Godheid. Ik kon de regtvaardigheid in de besturing van het lot der menschheid niet onderscheiden, terwijl de stof door de meest volkomen wetten bestuurd werd. Er was voor mij rust noch vrede, het bloed kookte mij in het hoofd, dat ik van tijd tot tijd ter verligting in het water dompelde of wel trad ik voor mijn venster en beschouwde de smalle strook lucht, die mijn deel als gevangene van de onmetelijke ruimte was. Na eenige oogenblikken kwam ik tot bedaren, en dacht: „Neen, er is een God, die hemelen zijn niet 's menschen werk noch de uitslag van „het toeval. De regtvaardigheid zal eenmaal op aarde „heerschen. Vroeg of laat wordt de misdaad gestraft. „Ik wil daaraan gelooven, er al mijne hoop in stellen „en mij onderwerpen. Beklim ik het Schavot, dan zal „het *Leve Italië* mijn laatste kreet zijn! Mijne laatste „gedachten zullen voor mijn vaderland en mijne kinderen zijn, en den Gode mijne ziel aanbevolen. Ik zal „met de gedachten sterven, van nooit eenig levend wezen verraden te hebben; nimmer twist of tweedragt „gezaaid te hebben; en tevens dat mijn laatste lijden mij noch verrader noch spion gemaakt hebben.

Door deze denkbeelden gesterkt voelde ik mij krachtiger, ik nam Donte en Byron en gevoelde mij sterker.

Ik herleefde, ik voelde dat mijne laatste stonde nog niet geslagen was. Ik wilde leven. Moed, wilskracht en onverkwikbare standvastigheid bezielden mij. — Ik kon nog ontsnappen ja, *ik wil,* ik onderzocht de traliën en het uur der bevrijding scheen mij nabij. Maar hoe er toe gekomen. Alles schijnt gemakkelijk in een uur van opgewondenheid. Ik klom tot aan de hoogste ijzeren tralie, ik meet den omvang, de onderlinge afstand en beneden gekomen klopte ik van vreugde in de handen als of mijn ontwerp reeds tot uitvoering gekomen was.

Ik wilde mij van de afstand verzekeren van mijn venster tot aan de gracht, die het fort omringde, doch ik had geen koord. Ik nam mijne bedlakens, bond deze aan elkander, aan het einde daarvan een kommetje. Ik liet dit afzakken, en toen ik geene zwaarte meer voelde, begreep ik dat het kommetje in de gracht neder gekomen was. Ik trok deze koord in, en bevond dat het kopje nat was. Daaruit maakte ik op dat de diepe gracht vol water was en mijne hoop op ontvlugting verminderde daardoor aanmerkelijk. Toen dacht ik weder aan de traliën, hoe zal ik die doorzagen. Mijne moedeloosheid veranderde in wanhoop. Eene inwendige stem zeide mij wat een man van moed wil, dat kan hij ook! Van dien oogenblik, werd ik voor regters, inspecteurs en bewaarders de bedaardste gevangene ter wereld.

Wanneer ik voor den regter gebragt werd, nam ik gangen en trappen op, wist hier en daar eene verklaring van het terrein uit te lokken, die mij allen dienstig waren, zonder door mijne vragen argwaan op te wekken. Ik begon van toen af met mijnen historischen arbeid en was bij elke bewaarders om mijne zachtheid geroemd. Bedaard en rustig wachtte ik het gepaste oogenblik af, en mijn voornemen stond vast: „Ik moet ontsnappen, ik wil vrij zijn, al zoude ik jaren moeten bezigen om de hinderpalen te verwijderen die zich tusschen mij en mijne vrijheid bevinden."

Omstreeks den 10 Augustus zeide mij Signor Casati dat hij verlof gevraagd had om het fort St. Giorgio te verlaten. Dit berigt deed mij leed.

Had hij mij streng behandeld, hij toch had mij brood gegeven toen ik geen geld had om het te bekostigen. Hij verzocht mij een certificaat ten bewijze dat hij mij steeds wel behandeld had. Volgaarne gaf ik hem dit en nu nog, vrij zijnde, denk ik niet dan met dankbaarheid aan hem.

Een vijl bezat ik. Grooter rijkdom was nooit de mijne geweest. Hoe en op welke wijze ik die bekwam, wie

mij tot het bezit daarvan behulpzaam was. Door welke middelen de scherpe blikken der wachters een oogenblik verschalkt werden, kan en mag ik hier niet melden. Het onderzoek daaromtrent door de Oostenrijksche politie ingesteld zal tot niets leiden.

Mijn voornemen was na tot rijpheid gekomen. Bevende maakte ik op zekeren avond voor het eerst van mijn bevrijdings werktuig, tusschen de uren waarop de gewone bezoeken der wachters plaats hadden, gebruik. In den meest opgewonden toestand verliet ik mijn raam en begaf mij te bed. Dien nacht werd mijn slaap gestoord door een herhaald openen en sluiten der naburige cellen. Den volgenden morgen vernam ik dat er eene verplaatsing van enkele gevangenen had plaats gehad en men op het punt was geweest om ook mij in eene andere cel te plaatsen, waar alle ontvlugting onmogelijk geweest was, doch dat men overtuigd van mijne gelatenheid in mijn lot mij in het daar bewoonde vertrek rustig had laten verblijven. Het klamme zweet brak mij bij dit verhaal uit en slechts met moeite kon ik mij staande houden. Ik begreep nu dat het zaak was om mijn eenmaal voorgenomen plan met kracht door te zetten, want dat bij eene nieuwe verplaatsing der gevangenen ook de beurt aan mij konde komen.

Ik had bijna de tweede ijzeren staaf van mijne venster doorgezaagd, toen ik den bewaarder hoorde naderen. In mijn haast om naar beneden te komen, gleed de stoel onder mijne voeten en ik viel zwaar op den grond neder. Gelukkigerwijze trad hij in de cel No. 5, doch niettegenstaande dit was mijn val een groot ongeluk. Ik had gedacht twee dagen later te vertrekken, en ziet, ik had mij dusdanig den voet gekneusd, dat ik dien gedurende 4 dagen niet op den grond kon nederzetten. Ik liet den geneesheer halen en verhaalde hem dat op den stoel geklommen zijnde om een scorpioen te dooden, waarvan wij in onze cellen veel overlast hadden, ik het evenwigt verloren had en gevallen was. Hij gaf mij een weinig Tosciamo-olie en na 8 dagen was ik wel niet hersteld, doch kon mijnen arbeid voortzetten. Toen de stalen van het tweede traliewerk doorgezaagd was, haalde ik twee spijkers uit het versterraam en met behulp van een houten steel maakte ik een werktuig waarmede ik een gat in den buitenmuur kon maken. De eerste laag, die uit het hardste cement bestond, veroorzoorzaakte mij veel moeite, maar eenmaal op de steenen zelven gekomen, gelukte het mij spoedig 8 steenen los te krijgen, welke ik even als het cement in mijn stroozak verborg.

Den 26sten bragt mij de President andermaal een bezoek en roemde mijne voortdurende studiën.

„Indien gij langen tijd hier blijft zult gij nog een vermaard schrijver worden. Is uw werk reeds voltooid?

— „Neen Signor" antwoordde ik„ doch dit zal spoedig plaats hebben."

— „Bravo! Bravo! slechts met lust voortgewerkt" zeide hij vertrekkende. Gedurende het overige van den dag en den daarop volgenden verkeerde ik in vreeselijke spanning. Ik had vast besloten den 28's nachts na het tweede onderzoek te vertrekken. Ik ging vroegtijdig slapen, en gaf als redenen op de pijn die ik aan den voet leed. Na de visitatie van den inspecteur, haalde ik de lakens en servetten uit mijne stroozak, scheurde de eersten in 4 strooken, de laatsten in twee, verbond deze door zeemansknoopen aan elkander en verborg ze op nieuw. Alles in mijne cel was als naar gewoonte gerangschikt, de lijst mijner behoeften voor den volgenden dag in de mand naast mij, en de twee paletots als vroeger op mijn bed.

— Toen de bewaarders om half 10 kwamen, hield ik mij slapende, maar nauwelijks hadden zij de deur gesloten of gebruik makende van het gedruisch dat zij met het openen der andere cellen maakten, sprong ik uit mijn bed en maakte twee pakken van de goederen die ik meende mede te nemen n. l. een paar schoenen, kouzen, een broek, twee hemden, een hoed, twee vesten en de ijzeren staven die in de matras waren. De twee pakken plaatste ik tusschen de twee tralies en met behulp van de bovengenoemde spijkers, werkte ik een hoek van het buiten ijzeren raamwerk los. Een uiteinde van het touw binnen aan de benedenzijde van het venster vast gemaakt hebbende, bond ik de twee pakjes aan het andere einde en liet dezelve zakken. Op twee derde van den

Puike Champagne, Jacquesson & fils,
op halve flesschen, weder ontvangen
(1286) bij SOESMAN & CO.

De Pillen van Holloway.

Sedert weinige maanden zijn wederom vele ziekten van bijzonderen aard en merkwaardig karakter volkomen en spoedig door dit heilzaam middel genezen.

Wij kunnen met bepaalde geloofbaarheid verzekeren dat galkoortsen onder deze ziekten geweest zijn en razend snel door de bekende geneeskracht geheel en al gedood zijn.

Zij schijnen bijzonder geschikt te zijn tegen de groote ongeregeldheden in de maag, de lever en mild en vooral dienend in dit klimaat.

Holloway zalf en pillen zijn ontegenzeggelijk de heilzaamste en gezondheid teruggevende en sterkende medicijnen van de 19e. eeuw.

De zalf zoodra opgelegd, dringt zij tot aan de wortel of oorsprong der ziekte en geneest iedere verzwering of gelijkend ligchaamsgebrek, oude wonden, lamme ledematen, zelf al ware de ziekte twintig jaren oud.

De prijzen zijn als volgt:

Doosjes Pillen à . . . . ƒ 1.—, ƒ 3.—, ƒ 5.—
Potjes Zalf à . . . . ƒ 1.—, ƒ 3.—, ƒ 5.—

Elk doosje en potje is vergezeld van eene aanwijzing hoe men de Zalf en Pillen gebruiken moet.

Ze zijn op franco aanvrage à contant te bekomen:

Te *Soerabaya* bij E. Fuhri & Co.
„ *Banjoemaas* „ M. S. Cherriman.
„ *Poerworedjo* „ F. Neumann.
„ *Djocjacarta* „ Deekens & Co.
„ *Soeracarta* „ W. Veldman en Wed. Saffinger.
„ *Salatiga* „ F. Kruthoffer.
„ *Tagal* „ Mevrouw de Wed Dort.
„ „ „ A. J. van der Voort.
„ *Cheribon* „ W. Galistan.
„ *Samarang* „ V. H. Noman, Kolff & Co., H. L. de Lyon, Nootbaar & Joosten en bij
(1287) Soesman & Co.

PER MAIL ONTVANGEN:

Proeve van eene beginselmatige dienstregeling der Marine in Ned. Indië, door *M. H. Jansen.*
V. H. NOMAN, KOLFF & CO.
(1288) *Samarang.*

Stemmen, Repareren en Verkoopen VAN PIANO'S.

VOOR HET STEMMEN
van eene driesnarige Piano. . . . . . ƒ 10.—
„ „ tweesnarige d°. . . . . . „ 8.—
bij abonnement 2 maal per maand. . . „ 10.—
(1406) F. BOURRET.

INSTITUUT voor Jonge Heeren.

Lager en Middelbaar Onderwijs.

De direkteur dezer inrigting verlangt nog een *SECONDANT*, op voorwaarden, die aanmerkelijk kunnen verbeteren.
A. G. VAN VELTHUIJSEN.
Samarang, *den 21sten Sept.* 1858. (1289)

AFDEELING SAMARANG DER Maatschappij tot Nut van 't Algemeen.

Volks-Leesbibliotheek.

De uitgifte van Boekwerken, vroeger bepaald van 7—9 ure op elken Woensdag en Zaturdag morgen, zal voortaan, op diezelfde dagen, plaats hebben van 6½—8 ure.

De Bibliotheek bevat thans 570 Boekwerken, en telt 77 lezers, aan welke, in de laatste drie maanden gemiddeld verstrekt zijn 160 boekdeelen.
(1290) *De Bibliothecaris,*
A. G. VAN VELTHUIJSEN.
Samarang, *den 21sten Sept.* 1858.

ALGEMEENE VERGADERING

DER
Maatschappij tot Nut van 't Algemeen
Afdeeling Samarang,
OP DONDERDAG 7 OCTOBER E. K.,

des avonds ten 8 ure,
in een der Zijlokalen van het gebouw der Vrijmetselaars-loge.
Redevoering te houden door den Heer *J. L. van Gennep.*
Bijdrage id. id. *M. Hijmans.*

Heeren leden benevens hunne Dames worden uitgenoodigd deze vergadering met hunne tegenwoordigheid te vereeren, en wordt herinnerd dat op dezelve het Corps Muzijkanten der Schutterij zich bij afwisseling zal doen hooren.
Het Bestuur der Afdeeling voornoemd,
(1291) G. C. T. VAN DORP.

PHOTOGRAPHISCH ATELIER.

Portretten op Papier en Glas,
in alle soorten van lijsten.
PORTRETTEN IN STEREOSCOPEN.
(1262) W. ABELS.

LOTEN

VOOR DE
237ste STAATS-LOTERIJ
(trekking in November aanstaande) zijn te bekomen:
Een Heel Lot ad ƒ 100.—
Een Half „ „ „ 50.—
Een Vijfde „ „ „ 20.—
Te *Samarang*, bij
(1292) V. H. NOMAN, KOLFF & CO.

Let Wel!
JULIUS BURCKE,

continueert in zijn Atelier alhier alle soorten van IJZER-, KOPER- en BLIKWERKEN te maken en repareren, ook heeft hij nu een geëxamineerd EUROPEESCH MACHINIST geëngageerd, die alle reparatiën en veranderingen aan Fabrieks-Machineriën kan bewerkstelligen, zoo wel hier ter plaatse als op de Fabrieken.
Samarang, 23 *September* 1858. (1293)

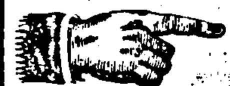
Let Wel!

HEEREN INTEEKENAREN op de Europesche Tijdschriften of Maandwerken, hun abonnement voor het volgende jaar niet wenschende voort te zetten, worden mits deze verzocht ons kennis te geven voor 5 October aanstaande, zullende in het tegenovergestelde geval hun abonnement worden gecontinueerd.
V. H. NOMAN, KOLFF & CO.,
(1294) *Samarang.*

Eene familie welke in de volgende maand naar *Europa* vertrekt, zoude zich gaarne belasten met de verzorging van een paar Kinderen; Ouders of Voogden welke hiertoe genegen mogten zijn, kunnen zich adresseren bij de Boekverkoopers V. H. NOMAN, KOLFF & CO., te *Samarang.*
Samarang, *den 23sten September* 1858. (1295)

De ondergeteekenden maken bekend dat den Heer
SAMUEL VAN HULSTIJN,
van af heden opgehouden heeft deelgenoot te zijn in de firma van VAN HULSTIJN & CO.
Samarang, S. VAN HULSTIJN.
21 *September* 1858. (1296) G. C. J. VAN HULSTIJN.

De ondergeteekende heeft de eer het geachte publiek mede te deelen, dat hij de zaken gedreven onder de firma
VAN HULSTIJN & CO.,
op denzelfden voet als vroeger zal blijven voortzetten en beveelt zich aan in de gunst van het geëerde publiek.
Samarang, G. C. J. VAN HULSTIJN.
den 21sten September 1858. (1297)

Debiteuren en Crediteuren in den Boedel van wijlen den Hoog Welgeboren Heer *C. J. BARON VAN UTENHOVE*, worden verzocht betalingen of aangiften te doen aan
(1265) *De Commissarissen,*
Willem I, VAN SCHOUWENBURG, 2e. Luit.
2 *Aug.* 1858. MAGNIN, 2e. „

Doktor HIJMANS,

zal 1e. October betrekken het huis vroeger door hem bewoond, *Hoek Heeren-straat en Oosterwal.* (1298)

PROCUREUR DE SEIJFF

verplaatst zijn Kantoor met October, in het Huis vroeger bewoond door Mr. *FIEVEZ;* naast de *Roomsche Kerk, (Eiland.)* (1299)

A COMPTANT TE KOOP voor ƒ 1200.— zilver:

een troep van 37 groote en kleine Koebeesten, waaronder een prachtige Stier, eenige melkgevende Koeijen en 11 aankomende Ossen, meest allen van goed ras. (1300)
Adres Uitgevers dezes, Lt. H., brieven franco.

TE KOOP:

Een Engelsche Reiswagen, met Oliebussen.
(1301) NEIJS.

TE HUUR:

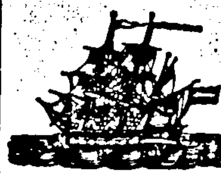
Het HUIS in de *Weduwe-Straat*, thans bewoond door Mevr. *VAN ERP*, te bevragen bij
J. STOKHEKKER.
Samarang, 17 *September* 1858. (1264)

HET STOOMSCHIP

KONINGIN DER NEDERLANDEN,

zal den 26sten dezer van hier naar *SOERABAIJA* vertrekken en omtrent den 1sten October e. k. van hier naar *BATAVIA* retourneren.
Nadere informatiën bij
(1302) M. NEILL & CO.
23 *September.* *Agenten.*

Passage naar BATAVIA,

per *ELLEN*, Kapitein WENTHOLT, tegen het laatst van deze maand te vertrekken. Adres
(1263) B. KOPERSMIT & CO.

Passage naar Batavia,

met het Ned. Schip JEANETTE, Kapitein
F. VISSER.

Dit Schip is voor den overvoer van Passagiers uitmuntend geschikt en zal in het laatst dezer of het begin der volgende maand naar bovengenoemde plaats vertrekken.
Informatiën alhier te bekomen bij den Gezagvoerder, Heeren Logement, en bij
De Agenten,
B. KOPERSMIT & CO.
Samarang, 23 *September* 1858. (1303)

SOCIETEIT AMICITIA.

ALGEMEENE VERGADERING
voor Stemgeregtigde leden,
op WOENSDAG den 29sten dezer,
des avonds ten 8 *ure.*
Namens de Direktie:
(1304) *De Secretaris,*
J. W. SLOOT.

Geboorten.

Bevallen van eene Dochter C. J. F. SCHMITT, *Mulder.*
Samarang, 15 *September* 1858. (1266)

weg gekomen die zij moesten afleggen, bleven zij steken, ik stak het hoofd buiten, en zag dat zij door een raam van een der bureaux werden tegengehouden. Ik maakte met behulp van een bezemsteel los, maar de plotselinge vrees van ontdekt te worden uit eenig ander gedeelte van het fort beving mij.

Ik dorst mijne koord niet langer te laten zakken en ik beken dat ik dien nacht de kracht miste om mijne ontvlugting voort te zetten. Eensklaps hoorde ik de schildwacht aan mijne deur, zonder mij om het gedruisch te bekommeren, sloot ik het traliewerk zoo goed mij mogelijk was, klom haastig naar beneden en begaf mij te bed. De staat van opgewondenheid waarin ik verkeerde had mij buiten mijzelven gebragt. Mijne lippen en tong waren door de koorts, als verdroogd. Ik stond op om te drinken en maakte met oogmerk eenig leven, opdat de schildwacht dit hooren zoude. Toen de bewaarder zijn tweede bezoek kwam brengen, zeide ik hem dat ik ongesteld was en verzocht een teug water. Hij gaf mij die en deed geen onderzoek naar het gedruisch.

Bij het krieken van den dag haalde ik de pakken weder in, verborg die in haast in mijne matras en herplaatste de staven in hunne gaten. Maar het ijzeren raamwerk was gebroken en ik vreesde dat deze omstandigheid mijne pogingen aan het licht zoude brengen.

Daarenboven want de hoogte van het venster en de afstand van de twee raamwerken twee kansen in mijn voordeel; te meer daar onder voorwendsel van ziekte in bed te blijven liggen, was ik zeker dat de bewaarder regel regt op mij af zoude komen, instede van zijne blikken naar het venster tegen over de deur te werpen. Gedurende den geheelen vorigen dag had ik geen voedsel genomen en gevoelde mij gevolgelijk zeer zwak. Ik kon niet slapen; maar de moeijelijkheden en gevaren mijner onderneming berekenende twijfelde ik nu in mijne vroegere voornemens. — „Echter zeide ik, ik word opgehangen of wel bij verzachting van straf, tot eene „eeuwigdurende straf veroordeeld, zonder boeken, zonder „eenig ander gezigt, dan dat mijner medegevangenen te „zien. Indien ik bij mijne poging tot ontvlugting sterf, „ontsnap ik ten minste van den beul van zijne Majes„teit.

Daarenboven wist ik dat ik met de gelatenheid van Sijlvio Pellico niet begaafd was en er nimmer in zou slagen om te spinnen te dresseeren of mieren te voeden."

Neen! vloek over Oostenrijk!

Ik moet ontsnappen; waren het alleen om haar, de ligchamelijke en zedelijke smarten door mij en mijne landgenooten ondergaan met honderdvoudige woeker te vergelden. Ik had mij de lippen in bloed gebeten, het klamme zweet stond mij op het voorhoofd en mijn besluit om te ontsnappen stond vaster dan ooit. Den 29 trachtte ik eenig voedsel te nemen. Ik dronk goeden wijn, doch geene brandewijn, die ik den bewaarder gaf. Aldus trachtte ik tot bedaren te komen. Herhaalde malen beproefde ik de knoopen mijner koord, voor meerdere zekerheid maakte ik er een aan de staven van mijn raam vast en slingerde mij met mijne geheele zwaarte om de sterkte der koord en mijne eigene krachten op de proef te stellen. De proef was geruststellend, doch instede van met het gezigt naar den muur gekeerd te dalen, vond ik beter dit met den schouder daartegen geleund te doen, zonder welke voorzorg ik gevaar liep mij het hoofd te kwetsen of mijne handen zoodanig te kneuzen, dat het verder vasthouden der koord mij onmogelijk zoude zijn.

Ik kocht eenige oranje-appels, overtuigd dat indien ik bij ongeluk door den val bedwelmd mogt worden, ik een vreeselijke dorst zoude gevoelen, alle voorzorgen genomen hebbende, ging ik te bed.

(*Vervolg hierna.*)

Vertrekkende Persoon.

VAN EPEN vertrekt naar *Nederland*, gemagtigde Mr. F. C. FIEVEZ. (1270)

SAMARANG.

— In den avond van Zondag den 19den dezer, omstreeks ten half 9. ure, is boven deze Hoofdplaats een onweder losgebarsten, bij welke gelegenheid het huis, geoccupeerd door den heer O., gelegen aan den *Bodjongschen weg*, door den bliksem is getroffen, zijnde echter de veroorzaakte schade, niet noemenswaardig; terwijl eene Inlandsche vrouw, die op dat oogenblik in eene der kamers te slapen lag, en alwaar de bliksem was ingeslagen, daardoor bedwelmd is geworden, zonder echter eenig letsel bekomen te hebben.

Bij die gelegenheid is mede door den bliksem beschadigd eene goot op het dak van het huis bewoond door den heer C., terwijl de naald van den bliksem-afleider op het Residentie-huis te *Bodjong* is afgerukt geworden. (*)

(*) De Redactie deze mededeeling doende, vindt zich genoopt met een woord opletteud te maken op den slechten toestand onzer paratonnerres in het algemeen, die zoo zijn als hadden zij eene theorie van attractie en niet van afleiding tot grondslag, en daarom bijv. altijd geoxideerde toppen, gebroken en scherphoekige geleidstangen, etc., etc.

INGEZONDEN STUKKEN.

Wij ontvangen onder een opschrift, dat wij niet willen herhalen, omdat anderen eene door ons niet bedoelde onaangenaamheid er in zouden kunnen vinden of althans zoeken, een stuk, waarvan wij den hoofdinhoud mededeelen, en dat betreft *Telegraphische* berigten, welke in de particuliere wereld althans, zooveel opschudding hebben gemaakt, dat zij zelfs in de officieele, haren gevoeligen électrischen *choc en retour* gehad hebben.

De Redactie laat de persoonlijke beoordeelingen, die gunstig voor den eenen, min gunstig voor den anderen, van hen wier namen bij die Telegraphische berigten genoemd zijn, als ongepast ter zijde, want: *tout journal de province*, dat wij hier, of een ander ter hoofdplaatse zijn mogten, *zulke* beoordeelingen komen aan geen Courant toe, al maken zij op dien titel aanspraak. Bepaalde handelingen mogen aan de publieke beoordeeling onderworpen zijn; — wie zal zich aanmatigen persoonlijke geschiktheid in het algemeen te beoordeelen?

Alle persoonlijke beoordeelingen en beschouwingen dus nalatende, zijn wij het eens met den inzender, dat het berigt niet alleen was ontijdig en ongepast, maar zelfs den eerbied schendend, dien men aan bijzondere personen verschuldigd is. Deze beschuldiging treft natuurlijk hem, die de indiscretie uit het *kabinet* begaan heeft; zoo er al iets van de zaak geweest zij, en minder eene Courant-redactie, die in den regel, gaarne iets nieuws opvangt en mededeelt. Ook wij verkeeren in dit geval, hoe discreet wij, in onzen zedigen werkkring daarmede ook zijn mogten. *Indiscreet* zijn zulke berigten, omdat het in den aard der zaak ligt, dat eene autoriteit die het regt heeft of de magt, over de meerdere geschiktheid van den eenen ambtenaar boven die des anderen te oordeelen, en daarvan zoo gaarne dikwerf een eigenmagtig gebruik maakt, buiten allen vreemden invloed, *ongaarne* eene benoeming ziet vooruitloopen, waarin de algemeene opinie *berust*, wanneer het een *fait accompli* geldt, maar waartegen de niet altijd zoo domme publieke opinie, zich vele aanmerkingen veroorlooft, wanneer die nog niet onherroepelijk is gedaan. En zoo geschiedt het dan ook niet zelden, dat uit een, ieder ingeboren bepaalden graad van *eigenzin*, hoe verkeerd dit ook zij, de algemeene opinie getrotseerd wordt, ten koste eener overspanning en opgewekte eigenzinnigheid.

In 1831 zag het leger in Nederland, althans zij die direct of indirect met hoogere zaken bekend waren, hiervan een droevig voorbeeld. Er stond toen aan het hoofd van een speciaal wapen, een man, wien de magtigste Vorsten ons benijdden, om hem als Chef van dit wapen bij hunne zooveel magtiger legers te hebben in veel hoogeren rang. Hij was toen geen Generaal, maar zoude het sedert lang geweest zijn, werd niet toen reeds zoo als thans nog bij ons postwezen om iets *goeds* te doen, altijd gewacht op eene *bepaalde organisatie*. Eindelijk stelde de Koninklijke regtvaardigheid zich boven den *slendriaan* der bureaucratie, en *wilde* benoemen. Maar eene indiscretie van uit het kabinet des Konings, vond verspreiding in de toenmaals belangrijke Bredasche Courant, en om dit *vooruitloopen* te straffen, vond de benoeming *later* plaats dan dit anders regtvaardiglijk zoude zijn geschied. *Toen* was er niemand, die eenen anderen persoon of andere personen op den voorgrond zoude hebben *kunnen* stellen. Maar omtrent de laatste telegraphische berigten, wat valt er niet al te zeggen! Personen, die den openbaren werkkring vaarwel hebben gezegd, om meer bepaald tot *eigen* voordeel te werken, worden nog op het publiek tooneel gebragt. Anderen, die in volle kracht en gezondheid ijverig werken en met lust, worden voorgesteld, als tot herstel van gezondheid tijdelijk hunnen belangrijken werkkring te moeten verlaten; en weder anderen, die wel hunne verdiensten hebben, worden ten koste van weder andere, althans even verdienstelijke ambtsbroeders, geplaatst op een te hoog voetstuk, vooral niet van graniet. *Wieland* zegt in zijne *Abderiten*, dat deze een Minerva-beeldje met veel klatergoud belegd, hebbende gevonden, er zoodanig mede waren ingenomen, dat zij het *zóó* hemelhoog plaatsen op eene zuil, dat zeer velen niet wisten, of zij er niet eene oestervrouw in *konden* erkennen. Er bestaat geen schadelijker lof, dan een *overdrevene*, die tot kritiseren aanleiding geeft. Anderen daarentegen zijn er die te veel besef van eigenwaarde, en te grooten afkeer van intrigues koesteren, die maar al te lang regtvaardige officiëele bevorderingen vergeten en bij beoordeelingen miskend zijn, deze welke inderdaad bevordering verdienen, maar bij dit berigt niet vermeld zijn, worden bij zulke ontijdige en indiscrete vermeldingen van personen benadeeld. Het is daarbij als werd hun toegeworpen: *aan U is niet gedacht*, en *zal* niet gedacht worden. In *dit* opzigt is, zoo niet de bedoeling zelve onedel, het effect toch altijd, eene verhoogde onregtvaardigheid. Het op den voorgrond stellen van ambtenaren in den zin, waarin die *hier* zijn en moeten worden beoordeeld, kan noch mag de taak zijn eener publieke discussie; en ook *indirect* moesten dagbladen er zich van onthouden, zelfs door benoemingen vooruit te loopen. Beoordeelt men *handelingen*, dan is dit iets anders of men dit doet uit een oogpunt van lastgeving, bijv. bij eene volkskeuze, dan of men dit doet tot eene bepaalde ondergeschikte en bevolen verrigting, zoo als het Gouvernement die wil hebben van de ambtenaren welken het beveelt. Zie hier een onderscheid van beoordeeling. Gij zijt koopman of rentenier, en voorzeker zult gij uw vertrouwen *in geld* stellen, daar waar geld is en nog meer geld; maar gij zult magthebbende zijn, en diegene zal het meest uw vertrouwen waardig moeten geoordeeld worden, die het meest de *algemeene* zaak boven *eigen* belangen gesteld heeft, al zij hij zelf er het slagtoffer van.

Schadelijk zijn zulke voorbarige berigten, omdat velen eene kittelige eigenliefde hebben, vooral wanneer die gestreeld wordt en door belangzuchtige vrienden opgewekt. Verbeeld u nu, dat iemand in zulk een' overspannen toestand, zich in verblindende verheffing waant, en feesten beraamt voor aftreden, andere voor intredingen, en zoodoende veel verliest; is het niet in geld, dan toch in schatting, want alle voorbarigheid en blijken van ingenomenheid met zichzelven, worden gelaakt.

Enz.

De Redactie vervolgt het ingezonden stuk niet, maar wenscht met den schrijver zichzelven geluk, tijdig gewaarschuwd te zijn geweest tegen ontijdige mededeelingen van belangrijke mutatiën en bevorderingen onder ons hooger personeel van ambtenaren. *Redactie.*

AANGEKOMEN PERSONEN.

Van den 17den tot en met den 23sten September 1858.

J. A. van der Schroeff, F. H. Schmidt, H. van Riet, N. van Riet, Mevrouw de Weduwe Wilhelms, Mevrouw de Weduwe van Hemert, G. Bosse, J. G. Fredriksz, A. Feldman, F. de Blij, A. B. Dezentje. J. H. Brandligt, H. C. Knaap, J. Andrieux, J. J. Flikkenschild, H. van Bemmel, P. van der Dussen, Weduwe Ketelaar, A. van Hek.

VERTROKKEN PERSONEN.

F. C. Ebeling, A. N. Navasard, Weduwe Klatt en 3 kinderen, H. Schallig, C. J. Visser, J. W. Eijsbach, J. G. L. Plassaër, L. A. Salacroup, P. H. Wolff, J. F. Juch en familie, F. H. Schmidt, H. van Riet, N. van Riet, Mevrouw Pereira, J. J. Pereira, N. P. L. Boijer, Kontroleur Raaff, F. Butin Bik, J. V. Witterland, J. J. Croes, F. de Blij, J. H. Brandligt, A. B. Dezentje, H. C. Knaap, H. Altheer.

Schepen in Lading,
op den 23sten September.

Naar DE GOLF VAN PERZIE, Ned. bark Admiraal de Ruijter, kapt. *B. Koster*, agenten *C. Damnitz en Co.*

Naar DE GOLF VAN PERZIE, Amer. schip Telegraph, kapt. *A. W. Giles*, agenten *Mac Neill en Co.*

Naar NEDERLAND, Ned. bark Bellatrix, kapt *A. P. Sandberg*, agenten *Dorrepaal en Co.*

Naar BAVAVIA, Ned. bark Jeannette, kapt. *F. Visser*, agenten *B. Kopersmit en Co.*

Naar PONTIANAK, Ned. Ind. schoener Aloewie Segaf, kapt. *Oewa Soegie*, agent *Gezagvoerder*.

Naar SINGAPOER, Ned. Ind. schip Fathool Moebarak, kapt *Hadjie Moeda*, agent *Gezagvoerder*.

Naar NEDERLAND, Ned. bark Maria Anna, kapt. *F. S. Verschuur*, agenten *Dorrepaal en Co.*

Naar BATAVIA, Ned Ind. bark Sara Eleonora, kapt. *D. Schuijmer*, agenten *Dorrepaal en Co*

Naar BATAVIA, Ned. Ind. bark Ellen, kapt. *T. A. P. Wentholt*, agenten *B. Kopersmit en Co.*

Naar NEDERLAND, Eng. bark Saxonking, kapt. *W. Deans*, agenten *Mac Neill en Co.*

Naar BANJERMASSING, Ned. Ind. bark Assiah Banjermassing, kapt. *Hadjie Mohamat Sa-at*, agent *Gezagvoerder*

Naar BATAVIA, Ned. bark Abel Tasman, kapt. *G R. Rijken*, agenten *Dorrepaal en Co.*

Naar SINGAPOER, Ned. Ind. schoener Mastora, kapt. *Abdul Rachim*, agent *Gezagvoerder*.

Naar ——— Ned. Ind. bark Adenan, kapt *Aminoedin*, agent *Gezagvoerder*.

Naar SOERABAIJA, Ned. bark Calijpso, kapt. *D. R. Nolles*, agenten *B. Kopersmit en Co*

Naar ——— Ned. Ind bark Bintang Oetara thans hernaamd Intan Bandjarmassing, kapt. *Akiel*, agent *Gezagvoerder*.

Naar ——— Ned. Ind. bark Kim Goan, kapt. *Sokia Sing*, agent *Gezagvoerder*.

Naar ——— Ned. Ind. brik Alrachman, kapt. *Mohamat Seman*, agent *Gezagvoerder*.

Naar BATAVIA, Ned. Ind. stoomboot Samarang Packet, kapt. *J. F. Scheel*, agenten *Mac Neill en Co*

Naar NEDERLAND, Ned. bark Reijerwaard, kapt. *L. W. E. Bruijgom*, agenten *B. Kopersmit en Co.*

Scheepsberigten.

AANGEKOMEN.

Sept. 16 - Ned. Ind. schoener *Mastora*, Abdul Rachman, v. Batavia 7 Sept. — Ned. Ind. schoener *Hap Goat*, Yoe Ollo, v. Djawana 13 September.

Sept. 17 - Ned. Ind. bark *Adenan*, Aminoedin, v. Batavia 7 Sept. — Ned. Ind. bark *Intan Banjarmaas*, Akil, v. Batavia 1 Sept.

Sept. 18 - Ned. Ind. stoomschip *Batavia*, Bosch, v. Soerabaija 17 Sept., met Z. M. troepen en bannelingen. — Ned. Ind. schip *Forlkool Hair*, Said Moohsin Bin Abdulla, v. Sumanap 12 Sept.

Sept. 19 - Ned. bark *Calijpso*, D. R. Nolles, v. Batavia 8 Sept.

Sept. 21 - Ned. bark *Abel Tasman*, J. R. Rijken, v. Macao 9 Aug. — Ned. Ind. bark *Kiem Gian*, Kiem Sing, v. Riouw 3 Sept.

Sept. 22 - Ned. Ind. brik *Arachman*, Mohamat Seman, v. Banjermassing 17 Sept. — Ned. Ind. brik *Berkat*, Sohot, v. Batavia 11 Sept. — Ned. Ind. stoomschip *Samarang Packet*, J. F. Scheel, v. Batavia 20 Sept., passagiers de heeren Heijning en familie, van Hek, mevr. de wed. Kekelaar en familie, Z. M. troepen en bannelingen.

Sept. 23 - Ned. bark *Beijerwaard*, L. W. E. Bruigom, v. Soerabaija 20 Sep.

VERTROKKEN.

Sept. 16 - Ned. bark *Petronella Catharina*, F. Hagen, n. Soerabaija. — Ned. Ind. bark *Marzoek*, Said Abdulla Bin Achmat Alhabassij, n. Pekalongan. —

Sept. 17 - Ned. Ind. brik *Kiem Tian Hoat*, Liem Djieking, n. Batavia. — Fr. bark *Marie Gabrielle*, E. Ropers, n. Batavia en Nantes. — Ned. Ind. bark *Kiem Hing Sing*, Liem Biauw Kie, n. Riouw. — Ned. Ind. bark *Marianna Anthoinette*, J. Winter, n. Batavia.

Sept. 18 - Ned. Ind. stoomschip *Batavia*, A. G. Bosch, n. Batavia, met Z. M. troepen.

Sept. 19 - Ned. bark *Vyf Vrienden*, C. Johan, n. Rotterdam. — Ned. schip *Vriendschap*, Buijs, n. Nederland, met twee terugkeerende militairen.

Sept. 20 - Ned. bark *Christiaan Huijgens*, Katwijk, n. Soerabaija. — Ned. Ind. bark *Alnoer*, Said Sultan Bin Mohamat Mazoekie, n. Batavia. — Ned. Ind. schoener *Sumanap*, Pa Djamina, n. Sumanap.

Sept. 21 - Ned. bark *Drie Vrienden*, L. P. Andersen, n. Soerabaija.

Sept. 22 - Ned. Ind. brik *Anthoinette*, F. Chasteau, n. Grissee en Soerabaija. — Ned. Ind. schip *Foekbol Hair*, Said Moohsin Bin Abdulla, n. Padang. — Ned. Ind. schoener *Hap Goat*, Hoe Ollo, n. Djawana. — Ned. Ind. bark *Atietoor Rachman*, Sech Alie Bin Achmat Banseer, n. Batavia.

AAN- en UITVOER te SAMARANG, *van den* 16*den tot en met den* 23*sten Sept.* 1858.

AANVOER.

Van Batavia met de Ned. Ind. bark Adenan, kapitein *Aminoedin*.
10 vn. hagel, *van Maanen & Co.*
2 kn. wijn, *van Maanen & Co. (Uit het Entrepôt aldaar.)*
30 kn. sardijntjes, *Dorrepaal & Co.*
20 turrons cognac, *Dorrepaal & Co. (Uit het Entrepôt aldaar.)*
1 kt. borstelwerk, 3 kn. kramerijen, 5 kn. en 5 vn. ijzerwerk, 2 vn. pleetwerk en 40 kn. wijn, *van den Broek & Feeckens.*
4 baal manufacturen, *van den Broek & Feeckens. (Uit het Entr. ald.)*
27 coll. diverse meubelen, *Soesman & Co.*
916 pik. Engels. ijzer, *P. Andreas.*
2 kn. tafel-kleeden, 1 kt. tjélees en 1 kt. diverse monsters, *Lie Goe.*
1 kt. voeten banken en kramerijen. 1 vat roskammen, 2 kn. papier, 5 kn. wollen modewaren, hoeden en leder, 1 kt. lantaarns, 1 kt. ijzeren ledikanten 1 kt. Man. sigaren, 1 kt. chocolaad en 1 kt. ijzerwerk, *Order.*

Van Batavia met de Ned. Ind. schoener Mastora, kapt. *Abdul Rachim.*
10 pik. damar, *Order.*

Van Djawana met de Ned. Ind. schoener Hap Hoat, kapt. *Yoe Ollo.*
420 pik. koffij, *Gouvernement.*

Van Soerabaija met de Ned. Ind. stoomboot Batavia, kapt. *A. G. Bosch.*
4 ps. stoelen, 4 kn. glaswerk en 14 kn. gedr. katoen, *Order. (Uit het Entrepôt aldaar.)*
En andere lading van Soerabaija, bestemd voor Batavia.

Van Nederland over Batavia met de Ned. bark Calijpso, kapitein *D. R. Nolles.*

Lading van Nederland.
100 mand. bier en 101 bn. jute koffij-zakken, *C. Damnitz & Co.*
10 vn. zilveren en 100 vn. koperen munt en 65 coll. goederen, *Gouv.*

Lading van Batavia.
6 kn. en 2 bn. gedr. en gev. katoen, 1 kt. laken, 1 kt. doeken en 2 kn. sarongs, *C. Damnitz & Co.*
1 kt. Eau de cologne, *F. A. Pringiers.*
1 kt. katoenen modewaren, *B. Kopersmit & Co.*
10 kn. en 3 vn. genie goederen, *Gouvernement.*
En andere lading van Nederland en Batavia, bestemd voor Soerabaija.

Van Riouw en Singapoer met de Ned. Ind. bark Kim Goan, kapitein *So Kia Sing.*

Lading van Riouw.
1708 pik. gambier, 19 pik. zw. peper en 230 stuks Riouws. steenen, *Order.*

Lading van Singapoer.
16 krandj. gedr. visch, 1 kt. Chin. zijden stoffen, 1 kt. graslinnen, 88 pak. led. zakken, 12000 ps. aardewerk, 14000 st. thee-potjes, 5 kt. waterpotten, 10 zak. nagelen, 4 pak. sagoe-meel en 3 krandj. medicijnen, *Order.*

Van Macao met de Ned. Ind. bark Abel Tasman, kapitein *G. R. Rijken.*
128 col. Chin. goederen, *van Hulstyn & Co.*
101 col. Chin. goederen, *Tan Tjong Waij.*
279 col. Chin. goederen, *Tan Tjong Toen.*
306 col. Chin. goederen, *Koe Sam Yock.*
En andere lading van Macao, bestemd voor Batavia.

Van Bandjarmassing met de Ned. Ind. brik Alrachman, kapitein *Mohamat Seman.*
25,327 bos. bindrotting, 14,233 ps. maloeka en kadjang matten en 200 ps. planken, *Gezagvoerder.*

Van Batavia met de Ned. Ind. brik Berkat, kapitein *Sohot.*
200 ks. cognac, *Wermuth & Co.*
178 ks. blik, *P. Andreas.*
1 kt. sigaren, *Soesman & Co.*
85 kn. wijn en 2 kn. provisiën, *van den Broek & Feeckens.*
275 pik. gambier, 15 manden. aardewerk, 6 krandj. thee-potjes, 14 kn. naai-garen, 20 pik. bladkoper, 126 kn. Europ. lijnwaden, 6 kn. zwavel stokjes, 1 kt. percussions, 1 kt. glaswerk, 1 kt. pleetwerk, 6 pik. lood, 14 ps. wollen dekens en 2 ps. zadels, *Diverse personen.*
45 kn. en 33 bn. lijnwaden, 20 kn. naaigaren, 3 kn. glaswerk, *Order.*
10/3 pijp en 50 kn. cognac en 50 kn. champagne, *Order. (Uit het Entrepôt aldaar.)*
En andere lading van Batavia, bestemd voor Bandjarmassing.

UITVOER.

Naar Soerabaija met de Ned. bark Christiaan Huijgens, kapitein *J. van Katwijk.*
2 kn. kramerijen, *J. Hijmans.*
54 kn. madapollams, *Said Eljuffrie.*
8 kn. Europ. lijnwaden, *Sech Abdul Rachman Asbedie.*
1 kt. koperdraad, *Sech Salim Alhadat.*

Naar Batavia met de Ned. Ind. bark Marianna Anthoinetta, kapitein *J. Winter.*
677 ps. balken, *B. Bopersmit & Co.*

Naar Riouw met de Ned. Ind. bark Kim Hing Sing, kapitein *Liem Biauw Tioe.*
1288 pik. rijst en 5 kod. Java tabak, *Gezagvoerder.*
900 ps. zilveren munt, *Mo Mina.*
80 ps. poedersuiker, 1 kt. herteb. hoorn, 2 pik gedr. varkens vleesch, 78 ps. Europ. katoen en 1000 ps. zilveren rijksdaalders, *Tjan Kam Soei.*
896 pik. rijst, *The Djie.*
7 korg. Java lijnwaden en zijden doeken en 14 trommels beschuit, *Tjion Goan Ing.*

Naar Nederland met de Ned. bark Vijf Vrienden, kapt. *C. Johan.*
1999 pik. Gouv. suiker, 4727 pik. Gouv. koffij en 80 pik. bindrotting, *N. H. M.*

Naar Soerabaija met de Ned. Ind. brik Anthoinette, kapitein *F. Chasteau.*
3 kn. artillerie goederen, *Gouvernement.*
50 korg. Java spiegeltjes, 8 pik. koperen gongs, 10 ps. datjin met gewigten en 20 pr. schoenen, *Bagala.*
19 pik. ambalo-verw en 5 ps. datjin met gewigten, *Goei King San.*
50 kn. ruwe calicots, *Lie Goe.*

Naar Batavia met de Ned. Ind. bark Atie Djatoor Rachman, kapitein *Sech Alie Bin Achmat Banseer.*
4 vn. kramerijen en 1 kt. manufacturen, *J. Hijmans.*
1 kt. tuigen en 6 pak. zoolleder, *J. Bijleveld & Co.*
2 krandj. suiker en 1 kt. tuigen, *M. Zorab.*

Naar Sumanap met de Ned. Ind. schoener Sumanap, kapt. *Pa Djamina.*
1 ps. datjin met gewigten, 6 pik. rijst, 1 bl. verw en 1125 pik. zilveren guldens, *Gezagvoerder.*

Naar Frankrijk met het Frans. schip Mari Gabrielle, kapt. *E. Ropers.*
52 pik. koffij, 19,328½ ℔ indigo en 20 pik. bindrotting, *Dorrepaal & Co.*

Marktprijzen te Samarang.

Koffij, *f* 30.—
Suiker, No. 16, *f* 17.—
Indigo, per poud *f* 4.30 afgedaan.
Koe-Huiden, per corge *f* 42.— geboden.
Buffel-Huiden, per kodie, *f* 45.
Staart Peper, *f* 52.— geboden. Mankeert.
Rijst, eerste soort, per 28 pikols *f* 120 à *f* 130.—
„ tweede „ idem. *f* 105 à *f* 115.—
Klapper Olie, per pikol, *f* 17½.—
Katjang „ idem. *f* 17.—
Rotting, per pikol, *f* 7.— à 8.—
Kadjang Matten, per 100 stuks, *f* 17.—
Wisselkoers op Holland 6/m. à pari.

Protestantsche Eeredienst.

Zondag den 26sten September 1858.
des voormiddags ten ½9 *ure*,
C. P. LAMMERS VAN TOORENBURG.

Roomsch Catholijke Eeredienst.

Zondag den 26sten September 1858.
Eerste H. Dienst *des morgens ten* 7 *ure.*
Hoog Dienst *des voormiddags ten half* 9 *ure.*
LOF *des avonds ten* 7 *ure.*

BIJVOEGSEL
behoorende bij het
SAMARANGSCH ADVERTENTIE-BLAD.
van Vrijdag 24 September 1858, No. 39.

NEDERLAND.

— Ofschoon wij de weergesteldheid, sedert ons vorig berigt, allervoortreffelijkst mogen noemen, vermits zij door afwisselende droogte en weldadigen regen voor den tijd des jaars zeer gewenscht is, moeten wij nogtans melding maken van een geweldigen storm, die op 26 Julij gewoed heeft en die even zeldzaam als verwoestend was in het gevorderde zomersaizoen. Door het geheele land hebben, op weinig uitzonderingen na, alle boomgaarden ontzettend geleden, doordien de nog niet tot volkomen wasdom gekomen vruchten afwaaiden. Dit was van dien aard, dat men al spoedig zoodanige vruchten bij mudden zag ter markt brengen en tot schade der gezondheid voor f 1 per mud zag afdoen. Ook tuinvruchten en het te veld staande graan leden zeer veel, zoodat men niet zou weten waar te beginnen, indien eene plaatselijke opgave gevorderd werd. Massa's boomen werden uit den grond gerukt en vele gebouwen van daken en schoorsteenen beroofd. Niet het minst had de schipperij op de rivieren met den storm te worstelen, en niet op te sommen zijn de ongelukken van allerlei aard, waartoe hij aanleiding gaf. Gelukkig dat men ook daarbij weder blijken van moed en ware menschenliefde mag ontdekken. Zie hier onder velen een berigt uit Vlieland, nopens het verongelukken van den schoener *de Courier*, kapt. J. Robee, geladen met haver, komende van Noord-Tjebbink in Zweden en bestemd naar Havre, bemand met 7 personen, onder welke de kapitein. Na met den zwaarsten storm gekampt te hebben, waarbij men de masten reeds had moeten kappen, geraakte het nu mastelooze schip aan den grond en zag de bemanning een wissen dood te gemoet. Zekere Leendert van der Vlies, van Sliedrecht, arbeider van den aannemer Gt. Visser Pz., aldaar op het Noorder strand werkzaam, en vader van een talrijk gezin, aarzelde evenwel niet, om te trachten te redden wat te redden was. Hij voorzag zich van een eind touw, en had het geluk, om al zwemmende en worstelende, met inspanning van alle krachten, door de geweldige branding heen, het reeds wrak geworden schip en de schipbreukelingen te bereiken en al dadelijk, alvorens iemand hem te hulp konde komen, twee hunner, waarvan een met gebroken been, te redden; terwijl de anderen al zwemmende langs de lijn, welke het hem gelukt was aan strand en schip te bevestigen, mede aan een wissen dood ontkwamen. De strandvonder, commissaris van 's Rijks belastingen, enz. en zekere Douwe Molenaar, hebben zich insgelijks loffelijk onderscheiden.

— Gelijk tot dusver, blijven wij in onze mail-editie geregeld mededeeling doen der voor de *Diergaarde* ontvangen geschenken.

Zij ontving dezer dagen weder de volgende, als:

2 fraaije *Luipaarden*, geschonken door den heer V. P. G. de Seriere, resident van Cheribon, aangebragt met het fregatschip *Loevesteyn*, gezagv. C. Vonck, toebehoorende aan de heeren Bonke en Co alhier;

1 zwarte *Kuifaap* (Magus niger), geschonken door den heer P. B Logger, gezagvoerder van het barkschip *Macao*, toebehoorende aan den heer W. G. Versluijs alhier;

1 bruine *Coati* (Nasua Fusca), geschonken door den heer A. A. Harken, gezagvoerder van de *Cuba Packet*, te Amsterdam;

3 *O.-Indische Geiten* en 2 *Siamesche Varkens*, geschonken door den heer A. Gersen, gezagvoerder van het barkschip *Lammina Elisabeth*, toebehoorende aan de heeren Reuchlin, Moll en Dutilh alhier.

Met genoegen berigten wij wijders, dat voor onze *Diergaarde*, door tusschenkomst van den heer M. Hijmans te Samarang, een fraai gevlekte *Panther* (*Matjan Toetool*), onder weg is, van den kapitein Chinees, den heer Beh Biauw Tjoan, die zijn geschenk doet vergezeld gaan van een in het Maleisch geschreven brief, waarin hij, blijkens de minzaam er bijgevoegde vertaling, in zeer beleefde bewoordingen zijn geschenk aanbiedt en er erkentelijk bijvoegt, dat de gezagvoerder van de *Louise Prinses der Nederlanden*, de heer D. A. Florijn, welwillend had aangeboden, het dier voor zijne kosten over te brengen, gelijk dan ook geschiedt.

— Z. M. de koning bevindt zich nog steeds te Wiesbaden en HD. terugkomst in het vaderland kan nog met geene zekerheid gemeld worden.

— De berigten omtrent den gezondheidstoestand van prins Hendrik luiden thans minder ongunstig. De prins vertoeft thans nog te Milaan.

— Wij vernemen, dat door eene commissie uit den raad der gemeente Leiden, bestaande uit de HH. mr. J. C Bucaille, oudsten wethouder, in deze de plaats vervullende van den Burgemeester, die wegens ongesteldheid verhinderd werd, mr. C. J. Luzac, prof J van der Hoeven, P. H. baron Taets van Amerongen en mr D. Tieboel Siegenbeek, op eergisteren namens dien raad aan Z. K. H den kroonprins der Nederlanden is aangeboden een album, behalve de namen der leden van het gemeentebestuur tevens acht photographiën bevattende van de academie en andere bijzondere en openbare gebouwen, tot een blijvend aandenken aan hoogstdeszelfs verblijf binnen die stad van 1854 tot 1858, hetgeen welgevallig door den prins is aangenomen.

— De luitenant ter zee John M. Brooke, een der bekwaamste officieren van dien rang in de marine der Vereenigde Staten, is de uitvinder van een toestel om de diepte ter zee te peilen, 't welk door de vloten der Vereenigde Staten, door Engeland en Frankrijk in gebruik is genomen. Zijne regering heeft hem thans belast met de meting der Zuidzee tusschen Californie en China, viâ Japan, welk onderzoek belangrijk is voor de zeevaart van alle volken. Te dien einde is ter zijner beschikking gesteld de te San Françisco liggende oorlogschoener *Fennimore Cooper*, benevens een corps van bekwame helpers.

Dit kleine schip, door George Steers te New-York gebouwd, is een van de beste zeilers der wereld en heeft reeds eene reis om den aardbol gemaakt. Het doel dezer expeditie is het bepalen der ligging van zoo vele eilanden, klippen, riffen en verborgen en onbekende gevaren in de vaarwaters van die steeds meer gewigtig wordende zeeroute, en tevens het vervaardigen van eene kaart op wier volledigheid en naauwkeurige aanwijzing zich alle schepen in den Stillen Oceaan kunnen verlaten. Ook zullen de peilingen van den luitenant Brooke een groot aantal eilanden in de Japansche zeeën omvatten. Zijne zeekaart van het eiland Niphon is een voortreffelijk werk en in de handen van alle zeevarenden. Het marine departement der V. S. beschouwt deze expeditie tot het vinden van een nieuwen weg van Californië naar China als eene der gewigtigste, welke sedert langen tijd van de kusten van Amerika zijn uitgegaan, en de mannen der wetenschap zullen de uitkomsten daarvan zeker met groote belangstelling te gemoet zien.

— De gevreesde schaarschheid in het veevoeder is in den laatsten tijd aanmerkelijk geweken, zelfs beloven de laatste grassnede en naweide voortreffelijk te zullen zijn.

Zie hier de uitkomtsten van eene landbouw-onderneming in de nabijheid van onze grenzen in België, merkwaardig genoeg om de mededeelingen te regtvaardigen.

Zes à zeven jaren geleden, kocht zekere M. van Put, kooman te Antwerpen, 130 bunders heidegrond, nabij het Kempisch kanaal, tusschen Ravels en Turnhout, en legde die aan tot zoogenaamde erigatie of kunstbeemden. Dezer dagen heeft de verpachting van het hooigras dier beemden plaats gevonden, bij welke gelegenheid een groot getal liefhebbers van Antwerpen en zelfs uit Noord-Brabant tegenwoordig was. — De 130 bunders hooigras, verdeeld in 304 kavelingen, hebben opgebragt 32,461 francs; in 1857 bragten de 130 bunders hooigras op 22,792 francs; in 1856, 16,274 francs; in 1855, 110 bunders 13,570 francs, en in 1854, 11,104 francs. Deze cijfers zeggen meer dan alle redeneringen en bewijzen ten volle een schoon en gunstig resultaat.

— Sommige dagbladen hebben hunne verwondering te kennen gegeven over de onverschilligheid, waarmede men den terugkeer van een verdienstelijk Indisch ambtenaar, den heer Ruloffs, heeft ontvangen, en deelen omtrent dien heer de volgende bijzonderheden mede De heer R staatsraad in buitengewone dienst, commandeur der orde van den Ned. Leeuw, ridder der orde van de eikenkroon met de ster, commandeur van de Leopoldsorde, vice-president van den raad van Ned Indië, heeft zijne loopbaan in 1810 begonnen. Reeds in 1819 heeft hij zijn land, op het eiland Mauritius, in kwaliteit van secretaris-generaal der Indische vloot, waardig vertegenwoordigd. Later hoofdofficier bij de administratie der koloniale marine, en vervolgens lid van het hoog militaire geregtshof, had hij gelegenheid verschillende bewijzen zijner kunde te geven, waardoor hij tot voorzitter van de rekenkamer werd benoemd. Na gedurende eenigen tijd de moeijelijke betrekking van directeur-generaal der finantiën te hebben vervuld, werd de heer Ruloffs eerst lid en later vice-president van den raad van Indië. In deze hoedanigheid wist de gouverneur-generaal Duymaer van Twist hem opreis te stellen, en vereerde hem met zijn volkomen vertrouwen, door hem bij herhaling met het beheer *ad interim* te belasten gedurende zijne afwezigheid.

— Te Brede heeft dezer dagen een verschrikkelijk voorval, ten gevolge van misbruik van sterken drank, plaats gehad. Een der zonen uit een geacht burger huisgezin komt des avonds laat in zeer beschonken staat te huis; daarover door zijn broeder onderhouden, ontstak hij in woede en begon de grootste buitensporigheden te plegen, hetgeen den bejaarden vader, die reeds te bed was, zoo hevig deed ontstellen, dat hij, waarschijnlijk door eene hevige beroerte getroffen, plotseling dood bleef. Toen de ongelukkige zoon daarop tot zich zelven kwam, en de oorzaak van zijns vaders dood vernam, beving hem zulk een geweldige schrik, dat hij eensklaps het spraakvermogen verloor en ernstig ongesteld werd.

— Z. M heeft *benoemd*: tot apoth. der 3de kl. bij de milit. geneesk. dienst in Oost-Indië, *W. J. E. Hekmeijer*.

— De Overland-post, loopende tot 7 Junij, is den 27sten Julij alhier aangekomen.

— Men verzekert, dat onder de voorstellen, die door het tegenwoordig bewind aan de tweede kamer zullen worden gedaan, ook één gevonden wordt, dat betrekking heeft tot eene betere regeling van het inkomen der kroon.

— Bij de te Hoorn plaats gehad hebbende verkiezing, van een lid voor de tweede kamer in plaats van den heer Tutein Noltheniius, is geene beslissing verkregen; er moet eene herstemming plaats hebben tusschen de heeren mr. F. A. baron van Hall, die 509 en mr. J. G. A Faber die 334 van de 1396 ingekomen geldige stemmen had bekomen.

— Tot lid der Prov. Staten van Noord-Holland is gekozen jhr. *J. P. Six*.

— Men meldt uit Hilversum het volgende dd. 27 Julij: De bewoners van dit dorp werden dezer dagen door een *vijf*tal sterfgevallen, die binnen *vier* dagen in één huisgezin plaats grepen, in verslagenheid gebragt. Vrijdag avond ll. werden twee kinderen van den heer v B, tapijtwever alhier, hevig ongesteld. De ziekteverschijnselen namen zoo spoedig toe, dat de lijders reeds weinige uren later bezweken. Terwijl het huisgezin, in diepen rouw gedompeld, de beide lijken beweende, worden twee andere zonen van den heer v. B. aangetast en ook deze waren reeds gisteren nacht onder de vreeselijkste pijnen overleden. De huishoudster en dienstmaagd werden eveneens ongesteld, doch zoo het schijnt minder gevaarlijk. Heden nacht echter stierf het vijfde slagtoffer. De heer v. B., sedert kort weduwnaar, ziet zich dus op eenmaal van al zijne kinderen, vier zonen en eene dochter, beroofd. De geneeskundigen, die de lijders in hunne laatste uren hulp boden, beweren, dat eene plotselinge aantasting van roodvonk, die niet naar buiten werkte, oorzaak is van dezen zoo spoedigen dood.

— In verband met de onlangs vermelde ophaling van schatten uit het voor Terschelling verongelukte schip *Lutine*, kan thans berigt worden, dat aan de houders van de bewijzen van aandeel, in de daarvoor in 1821 gevestigde onderneming, zal worden terugbetaald het bedrag der door hen getourneerde sommen in het bijeengebragte kapitaal der onderneming, en een provisioneel devidend van 40 pCt. daarover, benevens een renversaal, waarbij hun regt erkend wordt, om in verhouding der door hen gefourneerde som te deelen in het dividend of de dividenden, die later eventueel mogten kunnen uitgekeerd worden.

Het duiken is sedert de laatste dagen ongunstig geweest; de plaats waar men tot nu toe het goud vond, is geheel met zand overdekt, zoodat er welligt in langen tijd niets meer gevonden zal worden, tenzij er eene gunstige zandverschuiving plaats hebbe. De *Lutine* toch is geen gewoon wrak meer, het roer en enkele hier en daar in het zand stekende houten of andere deelen van het schip wijzen slechts de plaats aan, waar de *Lutine* gezonken is en daar tusschen vindt men het tot nu toe opgedoken goud en zilver; men gelooft evenwel den schat nog op lange na niet geheel te hebben opgespoord.

ENGELAND.

— Het parlement is den 2den Augustus, door eene koninklijke commissie namens de koningin geprorogeerd. Bij die gelegenheid werd de volgende rede uitgesproken:

» *Mylords en Mijne Heeren!*

» H. M. heeft ons opgedragen u te verzekeren, dat het haar genoegen doet, u te kunnen ontslaan van de verpligting om eene zitting langer te moeten bijwonen, die wel is waar eene poos werd afgebroken, doch gedurende welke door uwen onverflaauwden ijver zeer vele gewigtige maatregelen zijn tot stand gekomen.

» H. M. acht zich gelukkig door de overtuiging, dat hare betrekkingen met de vreemde mogendheden van dien aard zijn, dat zij haar in staat stellen met vertrouwen het behoud van den algemeenen vrede te verwachten.

» H. M. vertrouwt, dat de werkzaamheden der gevolmagtigden op de Parijsche conferentie tot eene bevredigende oplossing van de verschillende kwestien, die aan hunne overwegingen zijn onderworpen zullen leiden.

» De ijver, de heldhaftigheid en de zelfopoffering door Hr. Ms krijgsmagt en die der Oost-Indische Compagnie in Indie aan den dag gelegd, zijn boven allen lof verheven en H. M. hoopt, dat deze pogingen reeds in zooverre met een goeden uitslag beslag bekroond mogen zijn, dat de geduchte opstand, welke zich over eene groote uitgestrektheid van hare Indische bezittingen had verspreid, thans, onder den zegen van den Allerhoogste, spoedig onderdrukt en de vrede in die gewesten hersteld zal kunnen worden. In deze hoop heeft H. M het door u genomen besluit, waardoor het bestuur over haar Indisch grondgebied tot Hr. Ms. regtstreeksch gezag zal overgaan, met hare goedkeuring bekrachtigd. H. M. koestert tevens de hoop, dat zij in staat zal zijn de hooge functien, welke zij op zich genomen heeft, zoodanig te vervullen, dat door eene billijke en onpartijdige handhaving der wet de voordeelen er van gelijkelijk aan hare onderdanen, van welken stam of welk geloof ook, verzekerd, hunne welvaart bevorderd en Hr. Ms. gezag in Indie bevestigd worden.

» *Mijne Heeren van het Huis der Gemeenten!*

» H. M. heeft ons in last gegeven u dank te zeggen voor de verstandige onbekrompenheid, waarmede door u in de behoeften der openbare dienst is voorzien. De tegenwoordige staat der rijks-inkomsten heeft H. M. de gegronde hoop gegeven, dat de sommen welke door u zijn toegestaan, voldoende zullen zijn ter bestrijding van hetgeen waartoe zij werden aangevaard.

» *Mylords en Mijne Heeren!*

» De gezondheidstoestand der hoofdstad moet steeds een onderwerp van H M. levendigste belangstelling zijn, en H. M. heeft dan ook reeds de door u aangenomen wet betreffende de toestand, waarin deze rivier thans verkeert, weinig strookt met de waarheid van een groot land, en nadeelig werkt op de gezondheid en het confort van de inwoners der hoofdstad.

» H. M. heeft eveneens gaarne de wet goedgekeurd, waarbij aan de steden en districten meer vrijheid gelaten en meer gemak verleend wordt, om de bevoegdheid en magt te erlangen, welke noodig is om werken ter verbetering van den plaatselijken toestand te doen uitvoeren, en door welke wet dus de voordeelen eener zelfregering der gemeenten worden uitgebreid

» H. M. vertrouwt, dat de wet op het toekomstige bestuur der Schotsche hoogescholen, welke door u is vastgesteld, zal blijken van groot nut en voordeel te zijn voor die achtbare instellingen, en in hooge mate zal medewerken ter bevordering en uitbreiding van een stelsel van echt zedelijke en godsdientige opvoeding in Schotland.

» De wet op de overdragt van gronden, welke strekt tot uitbreiding der tot dus verre door de commissarissen voor gehypothekeerde goederen uitgeoefende magt en waarbij het verkrijgen van een onbetwistbaar eigendomsregt in Ierland gemakkelijk gemaakt wordt, moet ongetwijfeld voor de grondbezitters van groot voordeel zijn en zeer strekken ter bevordering van den bloei en de welvaart van dat gedeelte van Hr. Ms gebied.

» De door H. M. goedgekeurde wet tot vestiging van de kolonie Britsch Columbia, was allernoodzakelijkst ten gevolge van de onlangs in die streek gedane goudontdekkingen; H. M. hoopt echter dat het instellen dezer nieuwe kolonie aan den Stillen Oceaan slechts ééne schreede verder moge zijn op de baan van bestendigen vooruitgang, waardoor Hr. Ms. gebied in Noord-Amerika in eene onafgebroken keten van den Atlantischen tot den Stillen Oceaan, ten slotte zal bevolkt worden door trouwe en nijvere onderdanen der Britsche kroon.

» H M. erkent ten volle den ijver en de volharding, welke het u mogelijk maakten, om in een betrekkelijk kort tijdsverloop al deze maatregelen, benevens eenige andere van ondergeschikt belang, doch niettemin gewigtig wat hunne strekking aangaat, tot stand te brengen. Velen uwer hebben, in uwe graafschappen teruggekeerd, een grooten invloed uit te oefenen en pligten te vervullen, bijna even belangrijk voor de gemeenten uwer inwoning als die, van welke gij thans ontslagen wordt; en H. M. is ten volle overtuigd en verzekerd, dat onder de leiding der Voorzienigheid deze invloed zóó zal aangewend, en deze pligten zóó zullen betracht worden, dat zij u tot eere zullen verstrekken en bevorderlijk zullen zijn aan het algemeen welzijn en het geluk van een getrouw en tevreden volk!"

— In de avondzitting werd de regering door den heer Elphinstone geïnterpelleerd betrekkelijk de maatregelen, die door haar genomen zijn, tegenover de gebeurtenissen, waarvan Jeddah het tooneel is geweest. De regering heeft daarop, bij monde van den heer Fritzgerald geantwoord, dat aan de *Cyclops* bevel gezonden is om met eenige andere oorlogsschepen naar Jeddah terug te keeren en om die stad te bombarderen, wanneer niet op ruime schaal voldoening wierd gegeven of wanneer men draalde om al degenen, die aan den moord der Christenen deelnamen, te straffen. De *Cyclops* en de schepen, die er aan toegevoegd zijn, zijn zwaar gewapend, kunnen de kust van zeer nabij naderen en zijn volkomen in staat om de diensten te verrigten die men er van verwacht. Van een en ander is door de Britsche regering dadelijk en zonder eenig voorbehoud, aan de Porte kennis gegeven, die trouwens reeds had doen berigten, dat zij een generaal naar Jeddah had gezonden ten einde er voor te zorgen dat de schuldigen hunne straf niet kunnen ontgaan. — In eene latere dépêche — zeide de heer Fitzgerald —, heeft de Engelsche regering aan haren vertegenwoordiger te Konstantinopel, sir Henry Bulwer, bevel gezonden, om te verklaren, dat het moordtooneel dat aan de oevers der Roode Zee plaats had, eene zaak was waarin Engeland geen de minste aarzeling van de zijde van Turkije kan gedoogen en dat zelfs de groote staatkundige belangen, waarop de allientie met Turkeije rust, moeten op den achtergrond staan, waar het de verdediging geldt van den invloed van het Christendom en van Engeland in die gewesten. Sir H. Bulwer is gelijktijdig gemagtigd om de Porte te verklaren dat het zenden van den generaal naar Jeddah geenszins door Engeland voldoende wordt geacht, dat het volstrekt noodzakelijk geacht wordt, dat daarheen ook troepen gezonden worden en dat de moordenaars zonder dralen in het openbaar worden geëxecuteerd, dat aan den pacha van Jeddah het regt moet worden toegekend, om zonder eenig nader beroep op Konstantinopel, de schuldigen ter dood te doen veroordeelen, en dat drie Britsche oorlogsschepen in last hebben bekomen, om zich naar Jeddah te begeven en zich van die stad meester te maken, wanneer de Porte aan het goed regt niet eene spoedige uitvoering verzekert. Sir H. Bulwer had in last om van dit alles en zonder eenige reserve aan den grootvizier mededeeling te doen, en dit heeft ten gevolge gehad, dat de Porte een officier van den hoogsten rang naar Jeddah gezonden heeft; dat aanzienlijke strijdkrachten door haar ter zijner beschikking zijn gesteld; dat hij gemagtigd is om de krijgswet af te kondigen en dat hem het regt gegeven is om de schuldigen dadelijk te doen straffen, zonder verder beroep op Konstantinopel. Het zijn niet slechts de ministers der Porte, die deze maatregelen namen, maar de sultan zelf heeft zijn secretaris naar sir H. Bulwer gezonden, ten einde hem te verklaren, dat er niets is wat de sultan niet zou willen doen om het bewijs te geven van de verontwaardiging die de gebeurtenissen van Jeddah bij hem verwekt hebben en om aan Engeland algeheele voldoening te verschaffen. En om al dadelijk van deze zijne gezindheid een feitelijk bewijs te geven, heeft de sultan een millioen piasters ter beschikking der Engelsche en Fransche gouvernementen gesteld, ten einde zij dit onder de slagtoffers kunnen verdeelen en heeft hij gelijktijdig zijn voornemen kenbaar gemaakt, om zoowel aan de dochter van den Franschen consul als aan de erfgenamen van den Britschen vice-consul een pensioën van 400 pd. St. toe te leggen. — Het Huis verklaarde in deze belangrijke inlichtingen te berusten.

— Mem vindt in de Engelsche bladen dezer dagen melding gemaakt van eene zaak, die na reeds meer dan eene halve eeuw aanhanging te zijn geweest, thans nog niet bepaald kan worden uitgewezen. Het geval komt hierop neder: Twee en zestig jaren geleden woonde te Londen zeker P. Thelluson, een koopman, die zich door eerlijke speculatien een vermogen had verworven, hetwelk bij zijn overlijden op 600,000 p. st. in specie en 4500 p. st. rente op landgoederen geschat werd. Thelluson was een man van een hoogst eerzuchtig karakter; het was hem niet genoeg rijk te zijn en ten einde zijne nakomelingen, na zijn overlijden, voor de hertogen en pairs zijns lands niet zouden behoeven onder te doen, beschikte hij bij testament, dat zijne bezittingen na zijn overlijden in zijn naam zouden geadministreed worden, tot dat alle leden zijner familie, die tijdens zijn afsterren nog in leven waren, zelve zouden overleden zijn, en dat de geheele erfenis met alle daarop in dien tijd gewonnen renten eerst aan de nakomelingen in den tweeden graad, bij den dood hunner ouders, moest worden uitgekeerd. Thelluson had daarmede ten doel, na zijn dood als grondlegger van drie toekomstige enorme kapitalen geëerd te worden, daar het aantal erfgenamen zich slechts kon bepalen tot de oudste mannelijke, in regte lijn afstammende nakomelingen zijer drie zonen, met uitsluiting van alle overige leden der alsdan bestaande familie. Hij had daarom in zijn testament ook duidelijk genoeg de hoop te kennen gegeven, dat de wetgevende magt zijn uitersten wil mogt eerbiedigen en hem, ook ten aanzien der door hem gestelde conditien, vrije beschikking zou laten over zijn eerlijk verkregen fortuin. Dit testament, langs alle mogelijke wegen in regten aangevallen, werd in het hoogste ressort door het Hoogerhuis bevestigd, op grond dat er geene termen in de wet aanwezig waren, waarbij het regt van een testateur om aan zijne nalatenschap de genoemde bestemming te geven, werd ontkend. Als een gevolg van dit proces werd evenwel, bij eene wet, onder George III, door het parlement vastgesteld, dat het regt om, ten behoeve eener opeenhooping van kapitaal, zijne fortuin in diervoege te laten beheeren, voor het vervolg met het 22ste jaar na den dood van den testateur zou vervallen zijn. De laatste der bloedverwanten, die tijdens het afsterven van Thelluson in leven waren, is nu reeds in Febr. 1856 overleden, doch in plaats dat de zaak hierdoor kon worden afgedaan, is er integendeel een nieuw proces uit ontstaan, daar zich de vraag voordeed: *wie* waren in Febr. 1856 de *bedoelde* oudste mannelijke in eene regte lijn afstammende nakomelingen van P. Thelluson of zijne drie zonen? Er hebben zich namelijk *twee* erfgenamen aangemeld, die de oudsten zijn, uit het oogpunt van de staken beschouwd en twee, wat hunnen leeftijd betreft. Deze kwestie moet thans door de regtbank worden beslist. De wiskunstenaars hadden reeds berekend, dat de nalatenschap, met inbegrip van alle kapitalen en verloopen interessen, bij de

uitkeering 32 millioen p. st moest bedragen, maar ongelukkig hebben zij daarbij niet gedacht aan de procureurs, advocaten, regters en andere bevoegde personen, die de zaak grondig hebben aangevat, dat de geheele erfenis weder tot het oorspronkelijk bedrag is gereduceerd, waarop zij bij het overlijden van den testateur reeds stond. Het enorme kapitaal, hetwelk den ouden Thellusson voor den geest zweefde, is in die zestig jaren op niets anders uitgeloopen, dan op een buitenkansje voor al wie in deze zaak de handen konden krijgen.

DUITSCHLAND.

— De duel-koorts schijnt epidemisch geworden te zijn. Nadat dezer dagen twee kavallerie-officieren met elkander geduelleerd hadden, heeft er thans een door een duel geprovoceerden zelfmoord plaats gehad, die van den meest buitengewonen aard kan worden genoemd. Twee jonge lieden te Lemberg zouden namelijk een tweegevecht aangaan, doch de onsamenhangende willende vermijden, die de dood van den een aan den ander zou kunnen veroorzaken, besloten zij te loten, wie hunner zich zelven van het leven zou berooven. Hij, wien het lot gunstig was, verliet de stad en herinnerde zijn tegenstander door een brief het tijdstip, waarop hij, overeenkomstig het vooraf bepaalde, zich van kant had te maken. Laatstgemelde, door een kwalijk geplaatst eergevoel misleid, liet na ontvangst des brief niet na, zich op het juiste oogenblik voor het hoofd te schieten.

— Eenigen tijd geleden verscheen een hoog bejaard heer, met een vrij ziekelijk voorkomen, op een der voornaamste wisselbureaux te Weenen, om een aantal staatspapieren, actien en andere stukken van waarde, tot een gezamenlijk bedrag van 162,000 florijnen, tegen banknooten in te wisselen. Eenige dagen later kwam die persoon te overlijden; doch toen de erfgenamen zijne nalatenschap in bezit wilden nemen, bleek het, dat de genoemde geldswaarde verdwenen was. Men vermoedde eerst, dat er door de dienstboden een diefstal was gepleegd; maar omdat er toch nergens het minste bewijs tot eene bepaalde beschuldiging aanwezig was, werd er besloten het huis nog eens nauwkeurig te onderzoeken, ten gevolge waarvan men eindelijk in een kagchel de duidelijkste sporen vond, dat de oude heer al zijne papieren van waarde verbrand had. Ofschoon het pakket geheel was verkoold, waren de banknoten toch nog duidelijk kenbaar en men veronderstelt dus, de overledene tot dien vreemden maatregel zijn toevlugt had genomen, om zijn zoon, op wien hij reden had ontevreden te zijn, van de verwachte nalatenschap te berooven.

— Sedert eenige dagen heeft men in geheel Midden-Duitschland aanhoudenden regen, die een buitengemeen weldadigen invloed op het graan—, en ander veldgewas uitoefent. Dit wordt mede uit den Elzas berigt. De vrees voor het mislukken der aardappelen is nu totaal verdwenen. Dit is ook met het voeder voor het vee algemeen het geval.

— Dezer dagen arriveerde te Frankfort a/M met den spoortrein, komende van Breslau, een deftig gekleed, bejaard heer, die met eene jonge dame in een coupé 1e. klasse gezeten had. Daar het zeer warm was, noodigde hij zijne reisgenoote uit om in de koffijkamer een glas verkoelende drank te gebruiken. Deze uitnoodiging werd aangenomen en het paar zette zich neder. Men had het eerste glas echter nog pas half geledigd, toen de bel het teeken van vertrek gaf. De jonge dame gaf den wensch te kennen om te gaan, maar de oude heer was van oordeel dat men nog wel wachten kon en dat men nog tijdig genoeg te Berlijn zou komen. De drank is voortreffelijk, zeide hij, en het zou jammer zijn, dien zoo haastig in te zwelgen. Plotseling hoort men het gefluit der machine — de trein zet zich in beweging, de dame wilde naar het portier vliegen, om zoo mogelijk nog in het rijtuig te komen, maar de oude heer belette haar dit, dronk bedaard zijn glas leeg en verzocht om den stations-chef te mogen spreken. Wat kost een extra-trein naar Berlijn? vroeg hij. — Honderd tien daalders. — De reiziger haalde zijne portefeuille uit den zak en telde 11 muntbilletten, elk van 10 daalders op het bureau, met verzoek, onmiddelijk zulk een trein voor hem gereed te maken. Daarop wendde hij zich tot zijne reisgenoote met de woorden: Zie zoo, nu kunnen wij nog wel een glaasje op ons gemak drinken!

— Ten aanzien van den gezondheidstoestand des konings van Pruissen, luiden de berigten uit Tegernsee zeer gunstig. In de eerste dagen van Augustus ziet men daar het bezoek te gemoet van de keizerin-weduwe van Rusland, den keizer van Oostenrijk, alsmede aan den koning van Beijeren en andere vorstelijke personen.

— Uit Berlijn wordt de volgende gebeurtenis medegedeeld: De echtgenoot van een ambtenaar, die tegen zijn gewoonte zeer laat in een koffijhuis gebleven was, had zich op den gewonen tijd te ruste begeven. Omstreeks middernacht wakker wordende en haren man niet aan here zijde vindende, stond zij op en begaf zich naar het open raam, om te zien of hij nog niet kwam. De man kwam ook werkelijk kort daarna, maar zij had hem voor het laatst gezien. De vrouw had de gewoonte 's morgens tijdig op te staan; ditmaal sliep zij zeer lang en toen haar man haar eindelijk wekte, toonde zij nog weinig lust het bed te verlaten, op grond dat het nog volkomen nacht was. Hoewel de man haar het tegendeel verzekerde en de zon reeds hoog aan den hemel stond, bleef zij bij hare bewering. Zij had de oogen wijd open en weldra kwam men tot de treurige overtuiging, dat zij blind was. Men schrijft dit daaraan toe, dat zij een poos voor een open raam in de koele nachtlucht gestaan had. De toestand van deze jonge vrouw, die 24 jaren oud en moeder van drie kinderen is, is van dien aard, dat de geneesheeren hoegenaamd geen hoop hebben op haar herstel.

FRANKRIJK.

— Te Parijs is berigt ontvangen dat de Fransche en Russische consuls te Erzerum aan de vertegenwoordigers hunner regeringen te Konstantinopel de volgende tijding hebben doen toekomen: In eene plaats nabij Erzerum dacht de Muzelmansche bevolking, die een groot deel van den oogst door de droogte zag te loor gaan, dat Mahomed door een weinig Christenbloed welligt zoude bevredigd worden en hun den zoozeer gewenschten regen schenken. De cadi, die ter bekoming van dat bloed, geen verlof tot het ter dood brengen van een Christen wilde of durfde geven, bragt de bevolking tot bedaren, door hun vergunning te verleenen het lijk van een Christen, der den vorigen dag begraven was, op te graven en zijn hoofd af te slaan, waaraan dan ook gevolg is gegeven. Hoewel nu in de gegeven omstandigheden de Christenen het geluk hebben gehad het leven te behouden, hebben zij deze heiligschennis niettemin met de grootste verontwaardiging vernomen, terwijl het gebeurde bovendien weinig in staat is, om hen voor het vervolg gerust te stellen, indien de droogte blijft aanhouden.

— De *Presse* meldt dat de bemanning van het Fransche schid *Marie Caroline* van Nantes, op de rivier Soua Rano op het eiland Madagascar, vermoord en het schip verbrand is. Het schijnt dat het schip daar kwam met het doel van vrije arbeiders voor de Fransche kolonien aan te werven, welke een der opperhoofden van Madagascar beloofde te leveren. Dit opperhoofd noodigde den gezagvoerder uit aan wal te komen om de arbeiders in ontvangst te nemen en vermoordde hem verraderlijk. Daarop zond hij een vijftiental zijner krijgslieden, als arbeiders vermomd, aan boord van het schip, waar zij de bemanning afmaakten en ten slotte het vaartuig in brand staken.

— Volgens berigten uit Marokko is de keizer, die thans 82 jaren telt, tegen den oproerigen stam Zemmour te velde getrokken aan het hoofd van zes duizend man zijner zwarte garde, vier duizend man infanterie en negen duizend man kavallerie, terwijl zijn zoon, insgelijks aan het hoofd van eene sterke legermagt, de operatien des vaders ondersteunde. De keizer, misleid door de Arabieren, op wier trouw hij meende te kunnen rekenen, heeft zich echter te veel in de bergachtige streken der oproerlingen gewaagd, zoodat hij, toen hij te diep doorgedrongen was, onverhoeds door den vijand aangevallen werd en eene geduchte nederlaag leed. Hij moest zelfs niet dan met gevaar uit zijne moeijelijke positie geraakt en behouden te Fez teruggekeerd zijn.

— Het Lyonsche blad *Salut public* meldt, dat in den nacht van 16 op 17 dezer te Saint Etienne door de policie een twintigtal arrestatien bewerkstelligd zijn. Men moet er eene geheime fabriek van bommen ontdekt hebben, van dezelfde soort als die door Orsini en zijne handlangers hij den aanslag van 14 Januarij gebezigd werden. Drie dier bommen bevinden zich in handen der justitie. De gearresteerden zijn allen lieden uit den arbeidenden stand en voor het meerendeel te Saint Etienne onbekend.

— Te Orleans is een molen met aangrenzende gebouwen, waarin niet minder dan 3500 mudden graan geborgen waren, eene prooi der vlammen geworden. Men heeft alleen de boeken en de kas kunnen redden. Het geheel was verzekerd voor eene som van 420,000 fr. Terwijl deze brand woedde, telden de reizigers op den trein van den centralen spoorweg, op den weg van Vierson naar Orleans, niet minder dan zes branden, die, naar men gelooft, alle door en bliksem veroorzaakt zijn.

— De stad Beaugency bezit sedert eenige weken binnen hare muren den uitvinder der Crinoline, den heer Fritsch, die binnen weinige jaren door deze ballons een even snelle als briliante fortuin heeft gemaakt. Hij heeft in bovengenoemde plaats een eigendom gekocht, waarop hij een fraai huis zal laten bouwen.

BELGIE.

— Een verschrikkelijk ongeluk heeft Antwerpen getroffen. De beurs, die, door hare overdekking als anderzins, een meesterstuk kon worden genoemd, dat in zijn soort een der schoonste monumenten van Europa was, en als zoodanig de bewondering van allen, die het gezien hebben, heeft weggedragen, — is door de vlammen vernield.

Den 2den Augustus omstreeks $11\frac{1}{2}$ ure 's avonds, deed de beursbewaarder zijne gewone ronde in al de bureaux boven de galerijen, toen hij, dedeur van een dier bureaux opende, in weerwil dat al de gas vlammen uit waren, plotseling door eene gasontploffing achterover geworpen werd, welke ontploffing schier in één oogenblik al de bureaux in vlam zette, terwijl reeds binnen een kwartier uurs het geheele gebouw ééne vuurmassa scheen. Ruim ten 12 ure deed zich reeds een verschrikkelijke schok gevoelen, veroorzaakt door het instorten van den fraaijen, driehonderd duizend Ned. ponden zwaren koepel. Men kan nagaan, welk een donderend geraas dit maakte. Van dat oogenblik af viel aan geen middel, om het gebouw te behouden, meer te denken. Het was een verheven, maar tevens een allerssmartelijkst schouwspel, zooals verwoestingen van dien aard alleen in staat zijn aan te bieden. Iedereen trachtte hulp te verleenen. Burgerlijke en militaire autoriteiten, brandspuitgasten, de troepen van alle wapens snelden toe — maar ongelukkiglijk was er geen water in de nabijheid, ten gevolge der droogte.

Er bleef niets over dan de omliggende gebouwen zoo veel mogelijk te beschermen en daarin is men na eene vreeselijk inspanning gelukkig geslaagd, zoodat de ramp zich tot de vernieling van het beursgebouw heeft bepaald.

De archiven van de griffie en van het tribunaal van koophandel, alsmede de bibliotheek en de archiven der kamer van koophandel zijn door de vlammen verteerd. Het onmogelijke is beproefd om de archiven van het tribunaal van koophandel te redden; men heeft dan ook iets aan het vuur ontweldigd, maar het is ongelukkigerwijs van weinig beteekenis. De bureaux van den telegraaf zijn evenens door de vlammen vernield; eenige geëmploijeerden zijn er echter in geslaagd om de archiven van den telegraaf en een gedeelte der toestellen te redden.

Ten $1\frac{1}{4}$ ure deelde het vuur zich mede aan den zeer hoogen toren, die met het front naar de straat *des Douzes Mois* gekeerd is; de klok, die zich in dien toren bevond, bleef in gang tot op het oogenblik dat het geheele gevaarte met een oorverdoovend gekraak in genoemde straat nederplofte, gelukkig zonder een der brandspuitgasten te kwetsen.

Ten $4\frac{1}{2}$ ure stortten de zij-galerijen in, die gedeeltelijk tot steun van den koepel hadden gediend, en sleepten in haren val verscheidene der reusachtige ijzeren kolommen mede, die de geheele overdekking schraagden. Het werd toen maar al te duidelijk dat van het geheele gebouw geen steen op den anderen zou blijven staan, want de val van een gedeelte der pilasters moest onvermijdelijk het instorten ten gevolge hebben van al de verdiepingen, en zelfs van de muren. Ten 10 ure des morgens viel dan ook reeds de galerij in waar de kamer van koophandel haren zetel gevestigd had. Ten 11 ure stortte de daar tegenoverliggende galerij in, die tot eene zaal voor verkoopingen en voor het syndicaat der makelaars gediend had, en ten drie ure 's namiddags was het geheele beursgebouw in een puinhoop herschapen. De brandspuiten bleven nog altijd water geven om het op nieuw uitbarsten van de vlammen in het rookende en smeulende puin voor te komen. De omliggende gebouwen zijn allen geblakerd en hebben eenige schade aan de voorpuijen geleden, doch slechts van onbeduidenden aard.

Hoe deze geduchte ramp veroorzaakt is, ligt nog in het duister. Gelijk gisteren reeds gezegd is, moet aan eene gasontploffing gedacht worden. Van andere zijden wordt echter verzekerd, dat eenige loodgieters of metselaars in de goten van het beursgebouw hebben gewerkt aan de zijde van het straatje *des Claires* en dat de brand aan die zijde zou zijn uitgebarsten om zich al spoedig aan de gazpijpen mede te deelen, die het vuur door het geheele gebouw hebben verspreid. Het ware van de zaak zal men eerst later vernemen, — indien namelijk de waarheid ooit aan den dag komt.

Verlies van menschenlevens heeft men gelukkiglijk niet te betreuren; twee der brandspuitgasten werden echter gewond, de een door het vallen van een hoogen ladder, de ander door het nederstorten van eenig puin; beiden zijn naar het militair hospitaal vervoerd.

De volgende historische bijzonderheden omtrent de Beurs van Antwerpen, vindt men in de bladen:

Op den 18den Julij 1531 werden te Antwerpen de werkzaamheden aangevangen tot den aanleg van het prachtige beursgebouw, hetwelk reeds het volgende jaar voltooid was.

Het terrein, waarop dit meesterstuk van bouwkunde werd opgerigt, droeg toen den naam van *het Hof ter List*, en behoorde, althans voor een gedeelte, aan de familie van der Beurze, te Brugge, van welke het gebouw in laatstgenoemde stad den naam van *Beurs* verkreeg, die naderhand door geheel Europa aan deze soort van gebouwen gegeven werd.

De kosten van het werk bedroegen, naar men zegt, 300,000 gouden kroonen.

Sommige kronijkschrijvers melden, dat de kolommen der galerijen oorspronkelijk bestemd waren geweest voor het klooster der abdy St. Bernard. Dat dit evenwel eene dwaling is, kan genoegzaam bewezen worden uit de gebeeldhouwde wapenfiguren op de kolommen zelve, die o. a. de Antwerpsche rozen, het stedelijk wapen, de Spaansche kroon, het Brabantsche wapenschild, enz. voorstelden.

In 1537 kwam te Antwerpen zekere Richard Greham, op wien de aanleg van het gebouw zulk een hoogst gunstigen indruk maakte, dat hij er eene teekening van liet vervaardigen, die hij naar het Engelsche gouvernement zond, en welk plan tot model werd genomen voor de Beurs te Londen, die in 1566, door den Antwerpenaar Hendrickx, volgens sommigen onder leiding van Sir Thomas Grassan, werd opgerigt.

De beroemde Italiaansche historiograaph Guicardini, die in het midden der 16e. eeuw de voornaamste Nederlandsche steden bezocht, noemde de Antwerpsche Beurs het prachtige bouwstuk, hetwelk toen in dat genre bestond en schreef o. a: »Dit gebouw met zijne twee torens en twee klokken is zoo prachtig en tevens tot eene plaats van bijeenkomst voor kooplieden zoo gemakkelijk ingerigt, dat het ten opzigte, der beveiliging tegen rijtuigen, paarden en andere ongemakken zijne weergâ niet heeft. Het is omringd door schoone galerijen en heeft vier groote deuren. Boven de galerijen zijn groote huizen paralel aangebouwd, die eene rei van winkels vormen, bekend onder den naam van het *Schilderij-pand*, omdat er alle soorten van schilderstukken te koop zijn."

Zoo als Guicardini het gebouw beschrijft, is het eene reeks van jaren gebleven. Wat de localen boven de galerijen betreft, die hij met den naam van »*huizen*" specificeert, en die werkelijk tot het genoemde doel waren ingerigt, deze kregen later bij het verval der Vlaamsche school, eene andere bestemming. Terwijl eenige dier localiteiten, vooral tijdens de jaarmarkten, tot magazijnen dienden, werden andere door de rederijkerskamer *de Violieren* gebezigd tot het houden harer vergaderingen en het geven van voorstellingen; terwijl zij later ten behoeve der Academie van Schoone Kunsten tot leerzalen werden ingerigt, en thans, gelijk algemeen bekend is, uitsluitend aan de belangen des handels waren gewijd.

Den 24 Februarij 1583, ontstond er, des avonds ten 9 ure, in de Beurs een brand, die binnen weinige oogenblikken zoo hevig toenam, dat het gebouw weldra aan de vier hoeken aangetast en het geheele dakwerk vernield was. Onder het bestuur van de burgemeesters Philippus van Schoonhoven en Peter van Aelst was de schade evenwel nog voor het einde des jaars geheel hersteld.

Er zijn dus aan het gebouw onderscheidene historische herinneringen verbonden. De koninglijke Akademie, in 1664 door David Teniers in de zelfde zalen gegrondvest, bleef daar tot 1811 in wezen, in het Museum ziet men nog de meesterstukken der Vlaamsche school, die in het Beursgebouw aan de plafonds der zalen prijkten, toen de broederschap van St. Lucas er haren zetel had gevestigd. Ook de beroemde Indische Compagnie had er hare lokalen, die zij tot bureaux bezigde, terwijl eindelijk als historische bijdrage nog kan worden gemeld, dat door den Antwerpschen handelstand in de lokalen van het Beursgebouw, in 1804 aan Napoleon I, toenmaals consul, en zijne gemalin Josephine een feestmaal werd aangeboden. Van de verfraaijingen en verbeteringen in de laatste jaren aangebragt, behoeft hierbij zeker geene nadere melding gemaakt te worden. Daartoe zijn deze te algemeen bekend: ieder weet, dat de *Beurs van Antwerpen* met alle regt een der merkwaardigste gebouwen was, waarop Belgie zich kon beroemen.

— Uit een rapport der kamer van koophandel te Antwerpen blijkt, dat de landverhuizing uit die haven in het afgeloopen jaar niet onaanzienlijk toegenomen is. In 1856 namelijk bedroeg het cijfer 10,010 en in 1857 13,446 landverhuizers.

Scheepstijdingen.

AANGEKOMEN.

Brouwershaven 6 Aug *Commissaris des Konings v. d. Hem*, van Hoogenstraten, v. Batavia; *Joan*, Laseur v. Padang.

Hellevoetsluis 26 Julij. *Vier Gebroeders*, Bunk, v. Batavia.

Texel 23 Julij. *Australie*, Jochems, v. Padang, *Adriana Petronella*, Brocx; *Stad Gouda*, Breuning, beiden v. Batavia; *China*, Luttenberg, v. Soerabaija; *Nassau*, wijlen Virginius, v. Banjoewangie.

4 Aug. *Wilhelmina*, Kimme, v. Batavia; *Christina Helena*, Tjebbes, v. Banjoewangie; *Vr. Johanna*, Kettler, v. Tjilatjap.

6 Aug. *Holland*, Aufmorth, *Doctr. en Amicitia*, Haagsma, *Adèle*, Jansen, allen v. Batavia; *Minister van Hall*, de Haas, v. Tjilatjap.

VERTROKKEN.

Brouwershaven 27 Julij. *Argo*, van Teutem, n. Batavia.

Hellevoetsluis 27 Julij. *Ternate*, Cars Tzn, n. dito.

28. *Schuringa*, Engelsman, n. dito.

Texel 28 Julij. *Azia*, Molenaar, *Koning Willem III*, Zeijlstra, *Santiga*, Besier, *Baltimore*, Brakke, *Louisa Maria*, Tjebbes, allen n. dito; *Henrietta Gerardina Susanna*, Sissing, n. Soerabaija.

29. *Generaal de Stuers*, Fokkens, n. Batavia.

31. *Provincie Drenthe*, Bekkering, n. dito.

3 Aug. *Laura en Adèle*, v. Noël, n. dito.

ZEILKLAAR.

Hellevoetsluis 7 Aug. *Maasstroom*, Mellema, *Constantia*, Vonck, beiden n. Batavia.

Schepen in Lading.

Rotterdam.

Naar Batavia, *Prins van Oranje*, Hensing, *Prinses Amalia*, van Rijn, *Bezoekie*, van Bueren, *Jason*, Lourens, *Triton*, Adriaans, *Zephir*, de Vries, *Benin*, Grafthuis.

» Batavia, Samarang en Soerabaija, *Gebr. Houtman*, Bax.

» Samarang, *Valparaiso*, Kok.

Amsterdam.

Naar Batavia, *Welvaart*, Mooi, *Diana*, Hofker, *Willem de Clercq*, Ouwehand, *Ouderkerk a/d. Amstel*, Kramer, *Louise Roeloffine*, Sijbrandi, *Hollandia*, Ruige.

» Batavia en Samarang, *Henriette en Geertruida*, de Boer.

» Batavia en Soerabaija, *Arij Scheffer*, Kunst.

» Batavia, Samarang en Soerabaija, *Ferdinand en Louis*, de Weerd, *Alcyone*, Haacke.

Gedrukt te Samarang, bij V. H. Noman, Kolff & Co.